

AMSTRAD COMPUTER USER

2

AMSTRAD

bladet

4. Årgång 1987

LÖRSALD KR. 29.95

KOM TIL STØVNEMØDE
VI TESTER ÅRETS PROGRAM
DET PÅ NODEN

KOMPLET
PASCAL OVERSIKT
PC-TIPS & TRICKS

NYT TIMEMANAGER PROGRAM TIL PCW

FORBRUGER- INFORMATION

Til Herud som i sidste nummer af Anstrad Bladet udbød sig en særmeget forklaring på spillemøder-joy-stick-kontrolspørgsmaalsene - og selvfølgelig til alle andre læsere, som ønsker et indblik i data-journalistens hvide og hvide forklaring.

Den fornyede skala, er selvfølgelig i fuld overensstemmelse med den anden kendte AISA/RS-norm.

Til det blad der ikke har med at gøre vil ikke anbefalende kan det oplyses, at bogstaverne er en forklaring på Anstrad Bladets Spil Anvendelsen JoyStick Kontrolspørgsmaals Skala. Hvis man også vil have en

forklaring på forkølelse MYZNYG, QWERTY, WIMPY og PIAT og PIANK, vil jeg anbefale en tur på biblioteket.

Karaktererne i Anstrad Bladets spillemøder bliver tilføjet efter følgende regel: videnskabelige principper: gode spil får gode karakterer, dårlige spil får dårlige karakterer, og endelig får rigtig læsere spil et lidt flere nogen karakterer (sviklet kan være lige så godt, da de det ikke bliver anmeldt).

Megat alle må anmeldelse og gennem en større udvælgelsesperiode for at finde den rigtige karakter.

Er der for eksempel tale

om et lidt over middelsgodt spil med kun en anelse under middels grafik og en kylling, der gennemsnitligt har en total modstander god men over middels, vil man tro, at der hurtigt bliver brug for et uanset regnskab til at klare beregningerne.

Med hensyn til AISA/RS spørgsmålet kan det oplyses, at den funktion er blevet eller eksperimentel, men dermed forveksler sig fra svarende i nummeret, nogenlunde svarende til en normal subjektivtalskala (der selvfølgelig har både x, y og z-aksler).

Selvkløbeten tilhører til

evig til anmeldelse.

En sidste lille detalje, som måske kun kan have forbigående interesse, men som dog alligevel har relevans for fuldstændigheden skyld: det maksimale antal joystick, der kan tilsluttes, ligger på fem styk (plus/minus 0,3%).

Jeg håber, at sagen hermed er langt mere afklaret end jeg selv.

Hvis der i øjeblikket er nogen, der har foreslået et kast, bedes de stadig til telefonbehandlingen og skrive et brev til redaktionen.

Esbjørn formentligt var vil ikke blive berømt.

Trav

PC-KLONE

4.995.-

(excl. moms)

IBM Kompatibel PC/XT 256 (Løseligt 640 Kb)
1 disk drive 360 Kb - 8 slot - 135 W

AMSTRAD PC 1512 FRA

7.995.-

(excl. moms)

AMSTRAD
PC 1512

Ølstykke Foto & Computer Center

Frederiksborgvej 7 3650 Ølstykke

02 17 94 94 STOR P PLADS

Vi forer:

- COMMODORE PC
- AMIGA
- NILFA PC
- JUMBO PC
- SHARP PC 7000
- og flere

Leder

Man skal nu værne sig til at bladet kommer så tit, især er man færdig med at indstille programstrategierne for sidste nummer. For dette nummer slæper ind af brev-spørgsmål.

Vi takker meget for den rovel her til for sidste udgave og håber, at dette nummer tilføjes til alle læserseskrive!

Postterminal svæve

Tak for den gamle modtagelse af vor nye brokasse, der jo som bekendt blev startet og i sidste nummer. Vi tror på, at den kan blive til stor glæde for både redaktion og læsere fremover. Vi ser frem til at modtage en stadig større strøm breve hver dag.

Dette nummer:

Time Manager-konceptet har i de senere år levet sig mere og mere. Fra i starten af vorte købt og solt i et stort og stort et af de store super-organisatorer nu bliver det i mange forskellige samarbejds- og teknologiske udgaver der jo også kommer i computerversioner til Amstrad. Programmet PLAN IT, som Steve Hansen anmelder på side 32, indeholder alle de faciliteter der kræves for at kunne holde styr på hverdagens Ahalar, økonomi, kørsel, barmen og hvad man ellers kan gøre sig lidt om at få styr på.

Vi har over en længere periode anmeldt en række forskellige Pascal-compiere, denne serie starter vi af denne gang med en komplet oversigt, først den på side 30.

I forbindelse med vores artikel om brugerklubben i Viborg kan der ikke siges selv om vi nok, at vi ønsker mere kontakt med alle klubberne der ligger spredt over det ganske land, vi håber at høre fra flere af jer!

God fornøjelse

NB

Denne gang kan vi byde Kim Jacobsen, vores nye program-redaktør, velkommen som fast medarbejder på bladet. Kim, der både tager sig af programstrategierne (både af jer og for os) og af spørgsmål på vores hotline, har nemlig, har været af SPAL, der venter sig med fejl i betragtning. Vi ønsker ham held og lykke. Velkommen Kim!

Ansvarshavende redaktør:
Dr. Højstrup Christensen

Artikler og billeder fra Amstrad-Bladet må kun videregives efter skriftlig tilladelse fra Forlaget Microtech, og altid med kildeangivelse.
Programstrategier, programmer på andre lagringsmedier

må ikke offentliggøres uden vores tilladelse. Læsere har tilladelse til at anvende programmerne til eget personligt brug. Redaktionen påtager sig intet ansvar for materiale der indsendes.

INDHOLD:

Fra redaktionen	3	Timemanager til Amstrad: Plan It	32
Focus	6	Programlstringer	34
Stævnemøde i Viborg	8	Boghjæmet	39
Årets spil: STARGLIDER	12	CPM Skolen	42
Modem og modem- forbindelser	16	Software Review	44
Postterminalen - brevkasse	18	Hardcopy på PCW 8256/8512	46
Amstrad Bladets komplette PASCAL, oversigt	20	Whopper, program renoveringservice	47
Mini Office II, nu på dansk	25	Tips & Tricks	50
PC Tips & Tricks	27	Læserservice	52
Kend din Joyce: PCW under- visningsprogrammer	29	Læsermarked	54
		Næste nummer	56

PRAKTISKE oplysninger

Ansvarshavende redaktør:

Sø: Højtrup Christensen

Program redaktør:

Nim Jacobsen

Redaktionelle medarbejdere:

Sten H. Hansen, Leif Aadrow Rump, Peter Cornforth,
Tove Ballhausen, Søren Petersen og Jon Jørgen Larsen

Grafisk tilrettelæggelse, layout og illustrationer

Søg Bæk Jacobsen

Sats: Jydsk Fotosats/JF2

Tryk: Lito Tryk A/S

Repro: Lito Tryk A/S

Foto: M. N. Fotograf

Forside: Søg Bæk Jacobsen

Distribution: Dansk Blad Distribution
og Anspønikontoret

Program HOTLINE:

TE 06 82 24 55 (hver mandag mellem kl. 14 og 16)

Forside:
Søg Bæk Jacobsen

Annøse

ekspedition:

Erk Christensen

TE 06 80 08 77

Redaktion i England:

Peter Cornforth, tel. (04866) 4599

Administration/abonnement:

Inga Pedersen. Pris og abonnementsoverlagt på side
54-55. Abonnement kan bestilles på bladets adresse:

Amstrad Bladet

Cesved Bekke 4

DK-8600 Silkeborg

eller på TE 06 82 24 55 mellem kl. 9.00 og 13.00.

3" disketter til Amstrad

Hvis du tar 10 så ka' setten følge med

Tar 10 Maxell 3" data-disketter med hjem til din Amstrad og få samtidig en praktisk 5 sfs. kassette.

Du vil garanteret sætte pris på alle de ekstra fordele der følger med, når du vælger det bedste:

Den super glatte overflade sikrer at læse-

skrivehovedet ikke får "nykker i panden".

Den antistatiske behandling gør at du kan gemme alt om hukommelsestat.

Alle Maxell-disketterne undersættes for en hård kontrol, så du kan være sikker på fejlfrie produkter. (100% testet).

maxell.
DATA-DISKETTER

Fås hos din lokale forhandler

BRUHN, Vaselær 12, 2730 Herlev, Telefon: 02 64 22 44

FOCUS

Genlærd i det sænderjyske

PC-Soft er en systemet vakkert, der udelukkende beskæftiger sig med udviklingen af programmer, og derfor ønsker at etablere et landsdækkende forhandlernet, som skal sælge professionelle systemer.

Det første program, de kan tilbyde, er finansprogrammet PROCURATOR til Amstrad 6128 og Joyce. Programmet kan desuden let installeres til andre CP/M maskiner.

Den første del af programmet blev udviklet af Ben Petersen og Jan Christensen, der på dette tidspunkt var ansat i MCH Data ApS i Haderslev. Da dette firma lukkede, besluttede de at videreudvikle programmet og de kan nu præsentere en ny version af finansprogrammet. Programmet har været tilrettet hos udsvalgte personer i ca. 2 måneder, hvor der ikke er været fejlindtastninger, så derfor kan man nu gå ud på det brede marked.

Det er svært at give et indtryk af programmets udformning i forhold til andre finansprogrammer på markedet, idet de enkelte funktioner ikke går igen. Der er dog lagt ekstra meget vægt på, at det skal være hurtigt at læse, samt nemt og sikkert at bruge.

Den vejledende udsalgspris er kr. 1.500,- inkl. moms.

Yderligere information kan索取eres hos:

PC-Soft Haderslev ApS
Sønder Ottinggade 24
6100 Haderslev
Tel. 04 53-82 07

Nu kommer de

Desktop Publishing (DTP) har været det helt store salgspunkt i USA i de sidste 12 måneder. Det store boom forventes at komme i 1987. Eksperten forventer at Desktop Publishing kommer til at indtage markedsandelen i stil med dengang spreadsheet programmerne kom på markedet.

Desktop Publishing betyder groft oversat "deskebords publikationer". En publikation kan være et salgsbrev, en præsentation, en brochure, et formingsblad o.m.a.

Alle mennesker i alle brancher har nu og da brug for hurtigt at kunne lave en professionelt udseende brochure eller tryksag. Problemet er, at det er dyrt at gå til reklamebureau og normalt går der alligevel mindst et par dage fra det er færdigt.

Nu kommer Click-Art
Med Click-Art Desktop Publishing program, kan man designe sine egne tryksager i løbet af få timer og få dem skrevet ud på laserprinter. Hvis man i enkelte tilfælde ønsker sig en bedre kvalitet end laserprinteren kan klare, er Click-Art i stand til at konvertere direkte med fotokomputer. Derved har man

skabt kompatible laserprintere og fotokomputerkabler.

Click-Art koster 3.650,-
Laser interface koster 2.500,-
Når man har lavet 2-3 tryksager, er beløbet sparet.
Oplysninger om nærmere forhandler kan fås hos
Grosser Data A/S
Tel. 01 32 98 97
eller man kan bestige Mikrodato 87 stand B6-014 for en detaljeret demonstration.

GEM BONNI

I sidste nummer af Anstuds Bladet blev vi en del om GEM programmene, der følger med PC1512, når man køber dem. Ønsker du

første klassen kvalitet og for mangfoldigheden kan man få trykt sin tryksag hos en lokal tryktrykker i løbet af nogle få timer. Rent faktisk har Grosser Data's Click-Art forhandlere lavet aftaler med tryktrykker over hele landet, således at man kan gå ned med sin Click-Art datakabel og få den skrevet ud og trykt med det samme.

Click-Art kan køre på alle IBM kompatible computere med 512Kb RAM og 2 disketter drive. En mus er ikke nødvendig, men når at have. Click-Art kan fås med interface for HP kompatible laserprintere og Apple LaserWriter, samt alle post

at vide mere om GEM systemet og de andre programmer, der kan købes i sæt, kan du kontakte Bonni Jacobsen hos Scandinavian Software på tl. 91 31 00 00. Bonni er forøvrigt ikke bled, idet hun har god erfaring inden for branchen. Programmerne på Datacentralen og på det seneste som computergrafiker hos ST&O.

Nyt fra printerfronten

Star – verdens 3. største printerfabrikant – lancerer nu 2 nye matrix printere.

NB24-15

"15" betyder at den har bred valse og "24" betyder, at den har 24 riller. Den skriver ikke NLQ (Near Letter Quality), men LQ (Letter Quality). På fronten er der placeret et betjeningspanel "control panel", hvorefter man kan styre Løse, papirlængde, venstre-margen, højremargen, skriftstørrelse og skrifttype. Ligesom på de andre laserprintere kan man få kassetter med forskellige skrifttyper. Ft. kan leveres Letter Gothic, Courier, Elite Postage. Og flere er på vej.

NB24-15 har både tractor- og valse til endeløse bånd, og valse til enkeltark.

Max. hastighed: 336 kar./sek. i "fast mode" og 72 kar./sek. i Letter Quality.

NB24-15 koster kr. 11.500,-

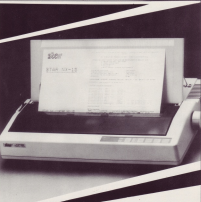
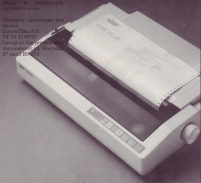
NK-15

er en forbedret version af STAR NLQ, som nok er en af europas mest solgte printere. Den skriver 120 karakterer pr./sek. i "fast mode" og 30 kar./sek. i NLQ. Den har udskifteligt interface for IBM, Parallel Centronics & Serial RS232C. NK-15 er ideel til udklustering af registreringer og spændings p.g.s. den brede valse, samt omfattetheden for at køre både enkeltarkpapir og papir i endeløse bånd.

Ligesom NB24-15 har

NK-15 et betjeningspanel med adgang til programmerne, der kan købes i sæt.

Når mere oplysninger kan fås hos:
Globe Data A/S
Tl. 01 32 98 97
I øvrigt til Bonni Jacobsen på Datacentralen eller Microdata 87 stald 150 214

Stævnemøde i Viborg...

Det er en kød- og blødsøde fredag aften i januar. Klukken er ca. 20-30 sekunder ind i Viborgs forstæder og videren ind mod byen. Vi søger efter Høsbøns afdeling i Viborg, hvor vi skal til et møde... Efterhånden som vi nærmer os centrum, bliver gaderne smalle og smalle. Gaderne som "Sti, Jørgensgade", "Klostervej" o.l. er udsigtsløst om Viborgs status som den gamle domkirkeby. Efter nogen tid søger vi ind på Høsbøns i Viborg, vi parkerer her i en smal sidegade. Der vi søger ind, leder en tidligere stald os velkommen.

Gader og stader ligger på det her, det er "Sonny Sønder" i klasseklassen. Vi går om i en baggård og op ad en stejl brandtrappe, i røde cementstrøbetrappes mod de afdelinger vi havde fået. For enden af trappen er der en grøntmalt dør, vi træder indover. Herinde er der en lang afdeling, og skriveværet står i fuldstændig kontrast til gaderne udenfor, her har 2 yngre Sonny'ere ikke kunnet tullebrønde folk til skærmen. Vi er omkring til Midtjyske Computer Klub.

Lige fra vi træde ind ad døren, fornemmer vi en kæmpe atmosfære blandt medlemmerne. Der var 30 års kage, som opdelt på dem. Spørgsmål er tale om tale med den datalogiske verden og sin PC'er. Et stort klubet og holderne har. Diskussionen går på, hvordan det kunne lade sig gøre at have "sonny's mål" på en årsbasis. Høje en artikel i "KC" hvad en stald var det smukke, men alligevel

kommer et af medlemmerne fortæller os om et fremtidigt program, der kaldes "sonny's mål".

Vi blev lidt velkommen af manden bag det hele, Michael Jørgensen. Og vi blev høfligt vist ind i et tilhørende køkken, hvor vi kunne tale "konversation", som han sagde. Michael sagde, at fremtiden var en smule runde end det plejede, men vi kunne jo nok komme os indtrykt alligevel.

Lidt senere kom Lars Bøkerhede og Benny Larsen ind i køkkenet, og dermed var hovedpunkterne samtlet, nemlig de tre hoved, som stod for den "nye klasse" i Midtjyske Computer Klub: Scancom.

Scancom – en klub i klubben

For enkelts at se siden var der blandt nogle af klubbens

medlemmer en stemning for at man prøvede at fremstille nogle professionelle spil og markedsføre dem. De tre unge computerlaks: Michael (22 år), Lars (19 år) og Benny (16 år) dannede "Teamet" Scancom.

De fremstillede et lille blad Scancom's Intel, hvor de fortalte om grundlæggende i Scancom, og opfordrede alle interesserede til at kontakte dem. Bladet var blevet trykt i et oplag på 50 eksemplarer – (og det var naturlige dyr), tilhørende Benny. Men det viste sig, at der var mange flere interesserede, end de havde forestillet sig, og bladet er nu genoptrykt i 3 oplag.

For at være ekstra sikre i sagen, indbyrdes Scancom en annonce i "Vi om det", hvor de oplyste om sig selv og søgte kontakt med programmerer og gra-

fikdesignere.

En "selvløst man"

For her Danmark er ikke ligetil, men det helt store tradition for software house, som man jo godt kan kalde Scancom, og man kunne forestå til at tro, at der måske ikke er det helt store bagland for Scancom. Men det er faktisk tre ret gamle huse, som har stået udelukkende. Det er dem som nok har lidt større brande på sin egen krop mere end alle andre er Michael.

Michael startede i sin tid med en BHC. Han blev ret hurtigt en uafhængig programer. Michael havde et spil kaldet "Cryps Ciphers", som han rejste til England med. Her ville han prøve at sælge det til et software house. Det lykkedes også ret hurtigt, købte man Software Projects. Desværre gjorde de ikke ret meget ud af at markedsføre spillet og Mi-

chael kom til at stå som taber med en resultat på 0-00 pund og med et sæt på et par hundrede spill. En total fiasko, som Michael selv karakteriserer det.

Men Michael gav ikke så let op. Han gik straks igang med at lave et nyt spil. Michael bestemte sig for at lave en version af Jet Set Willy til BBC'ens, hans næste arrangement. Efter fem måneder havde Michael en demo disk og han rejste igen til England for at sælge det. Men denne gang skulle det være på hans præmisser.

Michael besøgte næsten samtlige software butik i London og Liverpool, men ingen af dem ville købe Michael, af hensyn var særlig engagerede i hans spil, og derfor havde han været opgjort håbet, da han stødte på det lille firma Superior Software. Her mødte Michael straks hvilken entusiasme folkene havde, de var virkelig opstet på at gøre en indsats for Michaels program. Enden på det hele blev, at Michael skulle rejse hjem og lænede spillet, som de kaldte "CIVADEL", mens Superior skulle forberede salgspræsentation. Det kan godt være, at nogle af de "store drenge" har sagt nej, da de så, hvor godt Michaels program placerede sig på butikkerne.

Michael arbejder i nogle måneder med at fremskaffe spillet, dette arbejde stod

relle på hele nation, for hvem Michael, da han skulle overholde en fastsat deadline, så spillet kunne nå ud inden jul. "CIVADEL" blev en kæmpe succes i England, det lå nummer 2 på BBC listen i lang tid, og den sælger stadig godt, siger Michael, men han angiver sig over, at der ikke startede blev kopieret i store mængder.

Det er med den baggrund, at Michael og de andre har sat sig for at hjælpe andre

programmerere, så de ikke kommer i samme situation, som Michael var i med hans første spil.

Da vi efterhånden havde stillet frem og tilbage i et par timer, bestemte vi os for at kigge en hurtig ind i et stort mødelokale, inden vi startede igen.

Computere og socialt samvær

Ude i landet var aktiviteter

steget, der var samlet ca. 30-40 unge computerfreaks, som alle arbejdede på kryds og tværs, i bespisningslokalet forstaret. Jeg gik hen til en ung mand, der sad og arbejdede med en PC'en, og spurgte hvad han lavede. "Jov, han sad stanset bare og sendte nogle skærmfotografier med til ham i hjemmet". Jeg satte mig op og kiggede ned mod ham, og til min overraskelse så jeg en skærm med en ZX-specimen, han sad og kiggede på et skærmfotograf venterde til det på PC'en. Det viste sig, at mange af computerne var koblet sammen på nogle særlige netværk og kun det var forbundet, men alligevel fra PC'en og en Spectrum - det er hvad jeg kalder socialt samvær!!

I det lade taget var det ikke alle enheder forbundet, som var det primære blandt mødelokalerne.

Mange af dem havde investeret deres eget computer. Den mest spændende var dog Spectrum'en, som var en forbindelse mellem en Spectrum og en Dragon - fra be fra.

Jeg var nok sige, at jeg var med, da vi igen sad i mødet. Tanken at der foretog så meget computerwork i mellem, jeg kunne godt tænke mig at vide, hvor mange klubber der findes mange til den i Viborg, så hvis du kender nogen eller måske selv er medlem af en, som du mener kunne være interesseret for andre af hans erfaringer, så send os et par ord.

Kim Jakobsen

FISKEØRNE

OG HJEMMECOMPUTERE

Hvad størken er for Danmark, er fiskerne for Skotland. En stor smuk fugl, der hvert år flyver fra Georgia til Loch Garten i Skotland for at yngle.

Lige som så for mange andre dyrearter er også fiskerens overlevelse nu truet.

Den store udryddelse af fiskerne begyndte allerede før Jernudvekkelsen, især på grund af fiskerens store størrelse som et resultat af dens egne og andre menneskers interesse for naturhistorien. Eggene blev revet fra redebæne af kvinder i stort tal og de voksne fugle blev slået ihjel for at blive udstoppede og bruges som karnivalstøj i de gamle victorianske hjem.

I dag er bestanden af fiskerne stadig på vej opad efter næsten total udryddelse. Oplysning og omhyggelig bevogtning af fiskerens ynglepåse har betydet, at fiskerens igen er kommet til Skotland.

Osprey!

Can you save the Ospreys?

I samarbejde med The Royal Society for the Protection of Birds og The Scottish Wildlife Trust har det engelske softwarehus Broom Educational Software Ltd. udviklet et program til f.eks. Amstrad 484, der giver børn (og deres forældre) mulighed for selv at hjælpe deres egen naturbeskyttere.

Osprey! (Oskorn) handler om et 32-biters manual i tekstform, der udover at beskrive selve spillet også fortæller indgående om fiskerens i tekst og smukke fotos.

Det hører egentlig til standardudrustningen, at et computerprogram beskriver sig med et levende liv, men det er faktisk, hvad det drejer sig om i Osprey! - og det er måske i sidste ende noget værdifulgt end at slå ihjel?

TORIE

AMSTRAD-EXPERTEN
BECODAN
 TILBYDER:

AMSTRAD
 PC 1512

12 MB RAM
 2 Disketter
 512Kb RAM
 1000000 Bt
 1000000 Bt
 1000000 Bt
 1000000 Bt
 1000000 Bt
kr. 7.995,-

REPARATION AF AMSTRAD

STØRSTE UDVALG
 AF SOFTWARE

AMSTRAD PC 1512 A
 (enkelt floppy, sort/hvid skærm) kr. **7.995**
(inkl. moms kr. 5.153,00)

AMSTRAD PC 1512 B
 (dobb. floppy, sort/hvid skærm) kr. **9.995**
(inkl. moms kr. 10.193,00)

AMSTRAD PC 1512 C
 (enkelt floppy, farveskærm) kr. **10.995**
(inkl. moms kr. 11.193,00)

AMSTRAD PC 1512 D
 (dobb. floppy, farveskærm) kr. **12.995**
(inkl. moms kr. 13.193,00)

AMSTRAD PC 1512 E
 (model A + 20 MB harddisk) kr. **14.995**
(inkl. moms kr. 11.193,00)

AMSTRAD PC 1512 F
 (model C + 20 MB harddisk) kr. **16.995**
(inkl. moms kr. 13.193,00)

Printere:
 OMP-2000 Kr. 2695
 OMP-3000 Kr. 3645
 OMP-4000 Ring vedt. pris
 Citizen 1200 Kr. 2995
 Citizen LSP-10 Kr. 5445
 Star NL 10 Kr. 4495

AMSTRAD 8256 - 1512 Joyco komplet anlæg m/printer, ring vedt. pris.

AMSTRAD-484 grøn	Kr. 2695
AMSTRAD-484 farve	Kr. 3850
AMSTRAD-8128 grøn	Kr. 5450
AMSTRAD-8128 farve	Kr. 6950

Diverse

Computerbøger, computerborde, papir i lange baner, labels, databånd, kabler, farvebånd, sensorbånd, diskettebokse, joystick mange forskellige slags, alle med 12 mdr. garanti og meget meget mere.

Også alt i Commodore.

3" disketter pr. stk. kr. 49,-
 5 1/4" disketter med garanti,
 10 stk. kr. 98,-

VI HJÆLPER DIG OGSÅ
 EFTER KØBET

Hole landets Computerleverandør

BECODAN
 Forsyning, Postvej 148
 Allerslev Havn, 2500 Valby
 01 34 31 66

BECODAN
 Postboks - Sølg - Hørløse
 01 46 40 35
 (Bare linen)

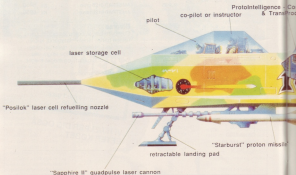
BECODAN
 København - Sølg brugt EDS-udstyr
 01 46 80 36
 (Becodan og Co.)

Mandag-fredag 10.00-17.30 - Fredag 10.00-16.30 - Lørdag 10.00-14.00

AIRBORNE GROUND AT

An AGAY prototype fitted with proton missiles undergoing combat testing.

ATTACK VEHICLE

Avanceret stjernetræk

Så skete det! "STARGLIDER" spillet der i sin tid gjorde Atari ST til en spille-computer, er udkommet til CPC-modellen.

Det er Jeremy Sun, der har designet Starglider og i samarbejde med Rainbow/Firebird Software (ders med rumspillet Elite) har udviklet Atariet udgaven af Starglider. Oprindeligt blev spillet udviklet til Atari ST. Da denne maskine løber med Motorolas 68000 processor og en ekstrem høj clockfrekvens var der hardwaremæssigt grundlag for et superstel. Det blev det også, spillet fik en gevaldig succes på grund af den fine grafik. Jeremy Sun havde forestillet at udnytte ST'ens muligheder fuldt ud, og trods den

store veltægtighed så forts starglider meget hurtigt.

Da jeg hørte, at Rainbow-folkene havde lavet en efterligning af Starglider til Amstrad, trykkede jeg, at spillet var blevet nedbrudt på grund af 287'ernes lavere clockfrekvens. Det skulle senere vise sig, at mine betragtninger var overflødige.

Dengang programmet kom frem i England, blev det rost til skyerne af alle, der kom i nærheden af spillet. Og selv om det endnu ikke er kommet på de engelske "Top 20" lister, så tror jeg, det vil ske, når Starglider senere bliver udgivet til både Spectrum og Commodore, desuden har Rainbow-folkene planer om at konvertere spillet til Joycom, så alle PCW'ere: Glæd jer!

Communication Processor

active plasma energy molecule expansion chamber

18-621

plasma jet expulsion cowling

molecular neutralizing force-shield generator

inductive energy pod

stored plasma energy

retro-thrust plasma power drive incorporating neutron-stabiliser

shock-absorbing all-terrain landing pads

Ganske kort efter udgivelsen fik jeg på forhånd det engelske computer magasin Your Computer: "Year's best - 1986", her blev Starglider optaget på listen sammen med sit forløberne titler som: The Favian, Trailblazer og Antinai.

Eller den meget centrale i den engelske efterretning var min interesse efterhånden blevet udtalt. Så da et kendt dansk dagblad (det du sidder med i hånden?) tilbød mig muligheden for at teste Starglider, var jeg ikke søm til at sige, ja tak.

Starglider ankore i en forrens mærkeligt gamle (tidsmærket 20 pærdit), som indeholder programblætte, diverse manualer, en plakat af AGAW'en (basal) det er vil jeg senere komme ind på og en roman af James Poller. For at tage det sidste først, så er det faktisk en ganske spændende science-fiction roman, som Rainbird/Poller har fremstillet. I det hele taget synes jeg, at det er et godt initiativ, som Rainbird har taget ved at give en spændende bog med i købet. Desuden kan bogen medvirke til at skærpe skattekortet, bag skærmen, da man virkelig kommer til at hade fjenden efterhånden, som man får læst bogen - First, best.

For at man kan få et indblik i begivenhederne i Starglider, så lad mig lige give et kort resumé af bogens handling.

Planeten Novemta bliver pludselig udsat for et atomangreb. Angrebet kommer helt bag på planetens befolkning, da det computerstyrede overvågningssystem tilgængeliggende ikke har opdaget fjenden. Men hvad der er mest mærkeligt: eksplosionerne kan ikke siges. I hvornår angrebet kommer. På himlen ses kun de store Starglider-fugle, der er planetens stormtropper.

Da eksplosionerne er 100% sikret på, at det ikke er noget "had" i overvågningssystemet, bliver helten Jayson sat på opgaven. Han finder dog hurtigt årsagen. I det computerbetjente overvågningssystem

er der indbygget en drevkontrol inden systemet gøres alarm. Det er dette drak, der giver ændring til hele systemet. Det ligger nemlig sådan, at de store Starglider-fugle kan gå fri af overvågningssystemet, da de jo efter vil blive adskilt. Men det vil på den anden side også sige, at skibet der har samme form som en Starglider kan gå gennem systemet, og det er netop, hvad fjenden har gjort. Tilbage er nu kun opgaven med at få fjenden udklæret inden de når Novemta. Måske bliver overladt til spilleren.

Til at læse denne opgave bliver man udsat for en såkaldt AGAW, hvilket er en forkortelse af Airborne Ground Attack Vehicle. Denne super jettflyver er nogen af det mest revolutionerende inden for våbenindustrien. Den er adapteret med en hel del våben, videresender m.m.a., derfor er den net indviklet at finde ud af, men ved hjælp af instruktionsbogen (den ligger i flyet) er handlingen til skuffe det kunne lade sig gøre.

Når du starter spillet, bliver du tildelt pladsen som første pilot i AGAW'en. Øverst på skærmen kan du se himlen, mens bunden af skærmen er spækket med instrumenter. Netop som i en almindelig flyvemaskine.

Når man flyver AGAW'en er der i alt elleve instrumenter, som man skal holde øje med. Det vigtigste er den elektroniske retfærdsens i måleren. Den viser alle flyvernes objekter inden for en vis radius omkring flyet. Der er desuden højde- og hastigheds.

Et andet vigtigt instrument er energi-måleren, der viser hvor meget energi der er gemt i de store planetariske tiljetmotorer og laseren. Der er desuden en del andre instrumenter som det vil være for vidt at behandle her.

Når på himlen ses "fordyrer" fra laserens kikkertøj. Dette sigte kan sættes til auto-stærke at centrere. Når laseren aftryk, sendes der fire

laserstråler mod flyet. Umiddelbart leder det lit, men man skal holde på, at flyet hele tiden er i bevægelse, derfor vil selv en svag svingning medføre, at sigte hele tiden skal justeres mod et såkaldt "skud mål, meget realistisk".

Men ellers fungerer AGAW'ens styring som i et almindeligt fly, hvor højde- og sideret styres med en styrerod. En undtagelse er dog, at man kan accelerere og decelerere med joysticket, hvis man bruger et specielt ene-hand mode.

Selve udsigten gennem korridoren er utrolig flot. På en kulørt himmel, blæser der nogle enkelte gullige stjerner, i det fjerne vises en af stjernerne pludselig og man oplyses at et objekt nærmer sig... man holder klangsprøjt fingeren på "FIRE", mens man prøver at se om det er en ven eller fjende. Man skal nemlig ikke plukke alle håndleddene med, de "rigtige" stargidere er nemlig fredofne. Man kan læse se henkel på dem når de er tæt på. De "rigtige" flyver elegant, mens de "helte" stargidere er indrammede og klunker sig alene.

At se på en vektorgrafik, som den der er benyttet i Starglider er en nydelig. Foruden stargider-fuglene er der også andre geometriske sammensætninger (karakterer o.l.) og når man nærmer sig et objekt, vises objektet naturligt, men ikke nok med det, objektet drejer omkring sig selv. Man får på den måde en fantastisk følelse af objektets "rummelighed".

Man hvor godt spilgrafikken er, at så er det også vægtet med et godt lydspor. Det leder desværre borte til at Rainbird har "glemt" det. Der er i hvert fald ikke en eneste ren tone i hele spillet, ikke engang ved opstartsbilledet. Det eneste der hører under spillet er nogle enkelte bibl og ornam. Jeg ved ikke om et lydspor vil gå ud over hastigheden i spillet, men derfor kunne der nu godt være en lille stråle i opstartsbilledet og lydrammerne!

På trods af den forsvarede mængde så er Starglider stadig et godt spil, der rummer mange udfordringer. Jeg kan blandt andet nævne at de procedurer med påfyldning af diverse energier er noget svært, heller ikke aflytningen af de kammande missioner er nogen let opgave. Så der er noget at gå i gang med. Starglider er altså ikke et spil, der kommer til at ligge på hylden lige med det samme, og selv om man bliver dygtig, så er der jo stadigvæk den helt utrolige grafik...

Tom Jacobsen

Maskine: CPC 464/656/6128
 Producent: Rainbird
 Grafik:
 Lyd:
 Interesse:
 Pris/indtækt:

AUTOMODERET

COM

GRÆD BARE, HVIS DU HAR KØBT PC!

De nye GAME computere er ikke bare "ordene en spænding Tårnskrift", men ny-udviklede høj-kvalitetsprodukter til i.a. 80386 CPU konfigurationer i 10MHz - SÅDAN!

DANE PC/XT-I kun **5.995.-**

Tårns computer (5880-2 i 10MHz i AT-kabinet, 1024K RAM kompileret m. 2MB RAM, 1x386K driv, 1024K PSU, CGA grafik m. kontrastforstærket port samt flere monitor til både CGA og Hercules!

DANE PC/XT-I kun **8.495.-**

Som nævnt ovenfor incl. 2x386K driv, Multi key (PB232) game timer/kontrast, 640K RAM, MS-DOS 3.1

DANE PC/XT-II kun **12.995.-**

som DANE-I, incl. 20MB harddisk og controller!

DANE PROFESSIONAL kun **10.995.-**

80386 processor i 14.71 og 18MHz, AT-kabinet, 640K RAM (op til 1024K), 2x386K driv, kontrastforstærket CGA og Hercules grafik kort, 180W PSU, multi I/O kort, MS-DOS 3.1

DANE PROFESSIONAL 30Mb kun **14.995.-**

Som ovenfor, incl. 20MB harddisk og controller!

BABY DANE AT **Super tilbud: kun 16.995.-**

80286 processor i 10 og 18MHz, 640K RAM (op til 1024), 1 x 1.2Mb samt 1x380K diskdriv, 1x20MB harddisk, 100W PSU, Hercules grafik kort, MS-DOS 3.2 + 01W BASIC, 64 key AT-tastatur!

DANE 1Mb AT kun **19.995.-**

Som ovenfor, incl. 1024K RAM, 200W PSU, normal AT-kabinet samt 101 key AT-tastatur!

EGA grafik kort **2.395.-** 20Mb-ST225-6 controller **3.995.-**

HEGA grafik kort **3.995.-** 30Mb-ST225-6 controller **5.495.-**

EGA farve monitor **5.995.-** Speed kort I/O XT **2.995.-**

ENHETER/CAD til Amstrad Joystick og IBM PC/XT/AT

Enkelt i drift og programmer PowerCAD udgør til gennem markedets bedste, hurtigste og mest fornuftige CAD pakke i økonomi-klassen. Output fra software kan velg læses og påtegnes til alle CAD-kort computerer eller maskiner. PowerCAD-mappen skal man som regel under arbejdet (selvstændigt), og styringen sker ved hjælp af joystick og mouse. Den hurtige resultat kan lade udarbejdes i 2D og 3D i standard 1/16 AD. Gennem brug af en computer, der gør alle andre 2-D-CAD-programmer til baglænder. Ring eller udfyld spørgeskemaet!

SERIES FOUR PROFESSIONAL MODEM

Disse modems er kommunikations-giganten FAXE til kommunikationerne mellem 2-4 kommunikation, og flyder kvaliteten, som ingen anden. Denne klasse Fax/Fax/Modem, 20 kbps, 2000-bps, muligheder for indlæsning, printning, indtastning m. indlæst kontrol, 64 kbps intern kommunikation i Series Four til 100, 500 og 1000bps, og alle er 100 % kompatibel IBM kompatibel. Med Series Four modems og gratis kommunikationsprogram i PC og IBM. Gennem serie 4-ops "talk-modem", som er verdensmarkedet, og receiver for alle på mobile verdens lande i mode. Series Four V2120 kr. 2.995.- V22 kr. 4.995.- V228 kr. 5.995.-

GAFFS:

Best hardware & software løsning til Amstrad CPC, Joyce og IBM PC/XT/AT kompatible.

88887

Husk alle vore øvrige produkter til Amstrad computere:

80386/80286 i 10/18 MHz	1.895,00	80386 i 10/18 MHz	1.225,00
ROM (2048) & TI (2048) (op til 1024)	487,70	Systemmodem (PC)	2.795,00
RAM (1024) (op til 2048)	5.075,00	MACROFAST-CAD (PC)	1.995,00
1x 1.2Mb diskdriv (op til 2048)	5.995,00	1x Hercules 640x480 (PC)	1.995,00
HD (2048) (op til 2048)	1.145,00	80386 i 10/18 MHz (3) modems (PC)	995,00

***** CTBASE LOG ON *****

Den professionelle løsning for alle seriøse modems er til 10/18 MHz (80386), ingen af dem er billigere og bedre. MS-DOS 3.11 og 3.11A med alle funktioner. Den moderne tilslutning "CPC-kortene" og alle de mange modems, special Public (Soviet) programmer og meget mere. Væl med!

Data & Elektronik

Arnsborgvej 108, 8260 Skødde. Tlf. 06 62 19 52.
Hverdag kl. 10.00-18.00. Lørdag kl. 10.00-14.00

Finax

Modem og modemforbindelser

Som følge af den stadig stigende udbredelse af offentlige databaser, hvor den enkelte bruger (med betaling) kan rekvirere oplysninger og decentralisering af arbejdspladser, hvor arbejdet udføres fra hjemmet vil denne artikel være en kort indføring i enret omstændelige datatransmission ved brug af modem. Vi vil i kortest mulige tilbage med en analyse af de gængse modems til Ansatte/compu-

tere. Hvis datatransmission skal "tåle" sammen over store afstande, er det nødvendigt at bruge specielt udstyr – et modem – til denne opgave. Normalt vil en transmission via et modem foregå mellem en terminal og en computer. F.eks. fra hjem til arbejdsplads, men det er ligeledes muligt at koble en linie op mellem to computers.

Et modem fungerer i forbindelse med telefonnettet

på den måde, at det omsætter de binære signaler fra computeren – 0 og 1 – til telefonens dia tone. En tone for 0 og en anden for 1, der findes flere typer modemsudbydere:

- Akustisk kobler
- Modem
- Netværk
- A/D og D/A konvertere

Vi skal i det følgende beskæftige os med de to første former for udstyr nemlig akustisk kobler og modem.

Akustisk kobler

Denne enhed kan – uden besværlig akustarbejde fra telefonansættelse – tilkøbes computeren. Mange overkomer med indtil 300 baud. Kobleren forbindes

med computeren via en serial udgang – normalt en RS-232C interface. Begerbet "baud" betegner den hastighed, hvormed overførslen af data sker. Ofte sagt er baud tallet divideret med 10 lig med antallet af karakterer der sendes pr. sekund. Der anvendes mange forskellige hastigheder fra 50 til 19200 baud, hvoraf de mest brugte er 75, 110, 300, 600, 1200, 2400, 4800, 9600 og 19200. De laveste hastigheder benyttes til de ældre telefonterminer, modems 300 og 1200 baud-ekstent benyttes til kommunikation over telefonnettet.

For at etablere forbindelse med computeren ringer på telefonen til det telefonnummer, hvor computeren er tilkøbt. Når forbindelsen er klar, lægges telefonrøret ned i nogle øjeblik-

sele holdere, og dataverdensen kan bygges. Det skal i den forbindelse nævnes, at der på markedet findes en del terminaller med indbyggede akustiske holdere.

Den akustiske kobler kan kaldes et modellers uden telefonanslutning godkendelse, og der er ingen afgifter på dem. Prisen er relativt lav, men den sender og modtager data ret langsomt, og den er modtagelig for støj fra omgivelserne.

Modem

Et modem forbindes direkte mellem computeren eller terminalen og telefonnettet og er derfor ikke – som ved den akustiske kobler – modtagelig for støj fra omgivelserne. Modemer kan klare transmissioner med hastigheder fra 300 til 19200 baud. Fra 300 til 1200 baud kan det kaldes i forbindelse med en telefon – sammenkoblingen foregår nogenlunde på samme måde som ved den akustiske kobler. Ved de højere hastigheder må telefonlinjen være specielt optaget, dvs. en fast forbindelse, der ikke samtidig kan bruges til telefonnettet.

Modemer fås som synkron eller asynkron med halv eller fuld duplex. Hvad betyder så dette?

Ved asynkron kommunikation afvikles tegnene enkeltvis. Hvert tegn forsynes løbende med en startbit til markering af, at nu starter der et tegn, samt et eller flere stopbits. Asynkron kommunikation er teknologisk simpel, men det betyder store forbrug af bits til tegnskillelinierne reducerer linjens evne til at overføre behandlet information ganske drastisk. Transmissionsformen anvendes derfor normalt kun i forbindelse med de billige tegnorienterede terminaler (TTY terminaler).

Ved synkron kommunikation bliver et vedtaget mængde af synkroniseringsbit sendt for de egentlige data-bit. Når modtageren genkender mængden, ved den, hvor og hvordan i transmissionsen data kan findes. Til

førelse for asynkron kommunikation, hvis der sendes én karakter ad gangen, bliver der ved synkron kommunikation – uden pause mellem karaktererne – sendt flere karakterer ad gangen. Denne metode kræver en meget præcis timing af både sender og modtager.

Det modemet kører med halv eller med fuld duplex retter sig til modemets styring af linjens fysiske ud- og indsynke. Ved fuld duplex kan der transmittes i begge retninger, blot ikke samtidig. Skiftes overførselsretningen skal linjen "svendes", hvilket giver en tidsforlængelse og dermed en nedsættelse af linjens faktiske kapacitet. Fuld duplex betyder, at data sendes i begge retninger samtidig.

300 baud fuld duplex og 1200 baud halv duplex modemer kan kaldes frit og kobles til telefonnettet uden problemer. Modemer til højere hastighed løjes af telefonanslutning. Der kan kaldes modemer med 1200 baud fuld duplex og højere hastigheder, men de må kun bruges i private netværk og ikke koblet til telefonnettet.

Terminaler og arbejdsstationer med indbygget modem til fast sammenkobling med telefonnettet findes på markedet, men de må endnu ikke bruges i Danmark, med mindre telefonanslutning har godkendt udstyr. Denne godkendelse bliver foreløbig ikke givet endeligen på udbyr, der forbindes af telefonanslutning

selv.

Kombinationen computer/terminal (så engelsk også kaldt workstation) vil have en mangfoldighed, da man på den måde relativt nemt kan få adgang til offentlige og private dataanslutning og computere med en mangfoldighed af informationer. Igen såvel det også vil være muligt samtidig at overføre data og samtale via telefonnettet. Det danske telefonnet KITAS lancerede allerede omkring 1980/84 en såkaldt dialupphone, hvor telefonen er integreret med en terminal med skærm og tastatur.

Anvendelsesmulighederne herfor er ganske overvældende, og vil i fremtiden blive stor udbredelse. Et af de sidste tiltag i retningen af udforskning af informationsomfang som i tilfældet fra bankerne om tilslutning til deres systemer, hvor den enkelte kunde v.h.a. en hjemmecomputer kan få en kontraktbillet, effektiviseringsforhold osv. Mange tror – begrundet eller ubegrundet – at denne udvikling vil være medvirkende til en oprensning af samfundet, hvor man blot sidder hjemme og videregiver nødvendige informationer, og derved minimerer den sociale udgifter, som dog stadig er kendte og kendte. Hvis det dette sker er væsentligt at gøre sig, men det er endnu et stykke vej, før det teknisk og økonomisk kan lade sig gøre.

POST TERMINALEN

Lad mig til en begyndelse lykønske jer med et godt blad. Særligt de mange farverige og interessante artikler gør bladet til en fornøjelse at læse.

Det er dog en ting, der bekymrer mig. Amstrad har overtaget Sinclair, hvilket har betydet læseringen af en "extended" Spectrum. Dette er i sig selv udmærket for folk, der har lyst til at købe Spectrums forældre.

Hvad der er købt så udmærket er Amstrad Bladets idé om at bringe Sinclair stof blandt Amstrad læsere.

Det er meget muligt, at Amstrad står bag den nye Spectrum, men her hører de lighed med de to mærker også op. Rigt sagt, der er her tale om to vidt forskellige datamater med vidt forskellig kapacitet og ydelse. Derfor kan jeg ikke sige i min bedste læstest fornøjelse mig, at Amstrad brugere skulle have den mindste interesse i at læse om Sinclair Spectrum. Men ikke når man tager i betragtning, at mange af os betaler hundrede af kroner for et Amstrad blad, så taler det temmelig tilfældigt på det at stå op på en artikel om Spectrum for Spectrum brugere.

Men hvis Amstrad Bladet villes, at det er mærket og behov for et Sinclair blad, ville det være mere relevant at ståte at decidere SINCLAIR blad i stedet for et "belevet" Amstrad brugere med 100% uoversægtlig stof.

Med venlig hilsen

Erni Hahn Pedersen
Landskabsvej 13, 3. th.
1451 København K.

Kære E.H.P.

Jeg kan love dig for, at den mængde af du ikke alone om! Vi har læst mange berendelser fra andre læsere, der alle som en var påført trætte af at skulle læse om Sinclair computere i Amstrad Bladet. Vi ønsker vel Spectrum er og bliver en gammel computer, der efterhånden er købt sapper på FOR mange penge.

Derfor trækker jeg hermed påbegyret mit forslag fra nummer 1-86 tilbage, så. Det skal nu ikke forblinde os i, i og om at fortælle lidt om, hvad der sker med Sinclair magasinet, da det har en vis indflydelse på, hvad der sker med Amstrad i al administrativhed. Sigt læst er og bliver dog, at de 6-8 sider Bladet blev udgivet med i efteråret med henblik på Sinclair stof i stedet for bliver forbeholdt Amstrad artikler.

Med venlig hilsen
S.H.C.

Da jeg var i Silkeborg i går købte jeg for første gang Amstrad Bladet. Det skete ud fra, at jeg på forsiden så, at i overtar Cariboo og Cool på Joyce, som disse linjer skriver på.

Derfor er det jo således, at man i dag - når man går ind for at få en forklarer af, hvad forskellig software dækker over, ikke kan få dem. Men en simpelthen kost.

Der er altså et stort behov for at få relevant viden, og ikke mindst fortaget sammentilgængende undersøgelser som FDM Leks, gør med til, hvis lige uoversægtlige numre med gruppetit af bil i præklassen 140-150.000.

Personlig kunne jeg godt tænke mig, at man få en sådan overblik over tekstbehandling tog her ikke mindst, hvad der kræves af arbejdsforholdene, hvis man fortæller LocoScript og hvad således omrentenligt vil koste. Sigt i relation til nytte, der kan opnås herved. Det kande også benytte sprogsprog. Desuden database hvor jeg Leks, blev forsat, at Cariboo ikke havde nogen særlige funktioner - sprog til, hvis med modula, lip - protokol, etc. til Joyce? og regneark + planlægning.

Har i forvejen sagt, vil jeg gerne have det tog selvfølgelig med betaling. Har i det ikke, vil i i hvert fald kunne sige med i extra løber, hvis i starter måltidet - således overført op med oplysning af overstående.

Med venlig hilsen
Jørgen Frandsen

Kære Jørgen Frandsen

Der vil dukke flere oversigter op i de kommende numre, hvoraf jeg allerede nu kan afsløre, at der bliver skrevet på: Danske tekstbeholdningsprogrammer under 2000.00 kr. De kan bedste database programmer til Joyce, 50 forskellige jynicks, Simulation spil, der alle vil blive brugt inden for en oversægtlig fremtid.

I dette nummer er der for muligt en oversigt over en række af de populæreste Pascal varianten. I stedet for en direkte cost bereft opstilling er vi i stedet i fuld gang med at introducere et + - system, hvor vi vil beskrive os på at beskrive relative såvel som positive aspekter ved de forskellige produkter vi tester.

Med venlig hilsen
S.H.C.

Amstrad bladet

Hiermed en rapport over nogle erfaringer, jeg har gjort vedrørende kommunikation mellem en PC Piccolino og en Amstrad 1512. Jeg ved ikke, om I kan bruge dem til noget!

Venlig hilsen
Erik Dyrnødal Rasmussen

Amstrad PC 1512, DOS plus og Piccolinen

1986 vil af mange blive betragtet som året, hvor de såkaldte allover, d.v.s. IBM-kompatible PC'er, for alvor fik deres gennembrud. Til en fordel af hvad en rigtig IBM PC koster, kunne man nu købe en maskine, der kunne det samme, og i mange tilfælde endog mere end en rigtig IBM PC.

I efteråret 1986 blev der imidlertid lanceret en klasse, som hævder sig blandt sælgerne, nemlig Amstrad PC 1512.

Den er anderledes på mange områder. I modstrid med de fleste kloner er den udstyret med en rigtig 16-bit processor, 8086, den har batteribackup af sin skærmkonfiguration m.v. ligesom den, som standard, bliver leveret med mus.

Det mest interessante er imidlertid den mestlængende software. Maskinen bliver leveret med to styresystemer, MS-DOS 3.2 og DOS plus. Endvidere GEM-interface, samt GEM-DESKTOP og GEM-PAINT. Gem-programmerne adner repræsentere vel en værdi på mindst 5000 kr.

Det, der imidlertid først vakte min interesse, var styresystemet DOS plus. Dette styresystem, der er udviklet af Digital Research, er kompatibel med MS-DOS 3.1. D.v.s. det kan køre MS-DOS-programmer. Herudover, og det er interessant i

skoleundervisningsøjemed, kan det køre visse CCPM86 og CCPM86-programmer. Det skulle betyde, at en Amstrad PC 1512 vil kunne køre mange af de programmer, der er udviklet til Piccolinen.

Eneste hindring for umiddelbart at kunne efterprøve det var disketteformatet. Amstrad PC bruger, ligesom de fleste andre PC'er, 360K-disketter, medens Piccolinen benytter 1250K-disketter.

På det tidspunkt, hvor Amstrad'en var blevet præsenteret, havde vi netop på skolen fået anskaffet et mindre Da-Piccolinen-lille, som Amstrad, er udstyret med en retvel adgang havde det derfor også været muligt at montere en VGA-port. Denne port kan jo imidlertid anvendes til andet end kommunikation via et modem. I de direkte kommunikation mellem to datamaskiner. Amstrad PC 1512 er fra starten udstyret med en serial adgang, så det skulle kun betyde et passende I-modem kabel, samt i de fleste tilfælde kommunikationsprogrammet til hver af maskinerne, for at maskinerne kunne snakke sammen.

Jeg var derfor meget optaget på at få undersøgt, om det var muligt at overføre programmer fra Piccolinen til

Amstrad PC og omvendt. Og kunne også programmerne køre på Amstrad'en.

Selvom Amstrad PC 1512 det ikke var kommet til landet i større antal, lykkedes det, ind imellem på, for en lokal Amstrad forhandler at skaffe en Amstrad PC 1512, som jeg så fik lov at låne i juli/86.

Det, som jeg længe havde gået og spejlede over, skulle efterprøves. Kunne Piccolinen programmer køre på en PC?

Det lykkedes ret hurtigt at få forbindelse mellem de to maskiner. Men der er mange parametre, der skal passe sammen, inden der kan kommunikeres mellem to maskiner. Antal databit, stopbit, transmissionshastighed, tilføje o.s.v.

Eller utidlige foresøg lykkedes det imidlertid. Det første program, jeg fik overført, var ReKalk. Men ok, i stedet for at se, om det stod der killeparametre m.v. Eller endelig en garanti for i ReKalk manualen, samt Amstrads manual, erfarede jeg, at Amstrad'en benyttede 8-bit dansk tegnsæt, mens Piccolinen benytter 7-bit. Til at konfigurere disse tegnsæt fandtes dog et kildesprog under DOS plus, så det problem blev hurtigt løst og vejen - ReKalk kunne helt uden problemer på Amstrad PC'en. Senere fik jeg over-

ført en del andre programmer. Starb, Phaza, LK-programmerne m.v. ReConrad 180 kunne også køre, der kunne køre Conrad-programmer o.s.v., samt raster og kildesprogstater fungerede dog ikke.

Det er, at DOS plus kan køre CCPM86-programmer, gælder ikke specielt for Amstrad PC 1512. Det er efterprøvet på andre kloner.

Min konklusion må blive følgende:

Da undervisningssektoren er domineret af programmer, der kører under styresystemet CCPM86, medens standarden i rigtig kilder MS-PC DOS, kan DOS plus-styresystemet køre til at spille en vigtig rolle. Det kunne over i løbet blive en ny standard, idet det så ville kunne lade sig gøre at benytte både en del af de eksisterende undervisningsprogrammer, mens muligheden for at benytte professionelle MS-DOS programmer også er til stede.

Erik Dyrnødal Rasmussen
Vinding Skole
7550 Sønder

P.S. Piccolinen må iøvrigt kunne køre med DOS plus styresystemet, idet DOS plus er en modifikationsversion af Concurrent DOS, som Regnum-2000 allerede leverer til Ri-Partner.

Kære Erik Dyrnødal Rasmussen!
Selvejledigt mener vi din rapport har betydning. Over hele landet findes der frustrerede elever og lærere der gerne vil væk fra Piccolinen og over på en PC, men som lever sig ved det fordi de allerede har mange data-programmer til Piccolinen. Vi takker for dit indlæg og håber det kan bringe inspiration til andre lærere.

AMSTRAD PASCAL OVERSIGT

Selv om Amstrad's Locomotive BASIC harer til i den absolutte ende af skoleen, så er der dog alligevel nogle ting, som man kunne savne. Blandt andet er der jo alle BASIC-modstandernes henfæstelse den nærliggende strukturering. Man må jo også nok give disse mennesker ret, når de siger, at mange store BASIC-programmer er komplet uoverskuelige.

En anden ting, som man kan påtale ved BASIC-programmer, er udførelseshastigheden. BASIC hører jo til gruppen af "fortolkende sprog". Det vil sige, at computeren fortolker en del af programkoden, hvorefter den udfører den pågældende instruktion, for så igen at fortolke en ny båd af programkoden. Denne fortolkning sker hver gang programet køres, hvilket betyder at programkøringen går hen ad det.

Modsat det til et fortolkende programmeringssprog er de såkaldte "oversættende sprog" eller kompilerende sprog som man vil. Som eksempel på kompilerende sprog kan nævnes C, Fortran, Algol, COBOL og Pascal. Alle disse sprog fungerer ved, at de en gang for alle oversætter programkoden til maskinsprog. Hvis efter denne kode vil danne grundlag for programkøringen. Et program skrives ved hjælp af et "oversættende" sprog vil derfor køre meget hurtigere end et program, der er skrevet i et "fortolkende" sprog. Det er blandt andet derfor at de professionelle programmeringssprog fortrinvis bruges i erhvervslivet, hvor det ikke kan betales prioritetens højere end en kort udviklingsperiode.

Man kan illustrere forskellen på et "fortolkende sprog" og et "oversættende sprog" ved at tænke sig en hyppigt brugt flybrog på engelsk. Hver gang man skal

læse bogen, er man nødt til at oversætte til dansk, hvilket er meget langsomt (og man skal måske så end op i en ordbog). Hvis man derimod en gang for alle oversætter bogen til dansk og ned-

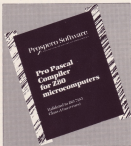
læser computerbøgerne vil man straks opdage, at det faktisk findes en hel del Pascaloversættelser til CPC-maskinerne. Derfor vil jeg i denne artikel prøve at sammenligne de mest kendte Pascal-

masker sig ved at være i overensstemmelse med ISO-pascal, hvilket jo kan være en fordel. Passt på den måde at andre ISO-pascal programmer let lader sig oversætte til Pro Pascal.

Når man har fået konstrueret et program og skal kompilere det, er man igen nødsaget til manualen står det, at diskettekapaciteten skal være på mindst 200K. De Amstradversioner kan man nemlig ca. 178K, kommer man her i pladsbetragtning. Det gør man, lerede de nødvendige compiler-programmer fylder næsten hele disketten. Når man så har lagt sin kildetekst oveni, så er der ikke plads til .COM filerne. Man kan klare det problem ved at lade compileren lægge .COM filerne på den anden side af disketten. Men så skal man regne med at skulle vende disketten 10-15 gange for at compilere et 2K stort program - ikke særligt smart.

I det hele taget må jeg sige, at Pro Pascal bygger på nogle forældede principper. For eksempel kan Pro Pascal køre sammen med CP/M 2.1... (personligt har jeg aldrig arbejdet med en version ældre end 2.0). Desuden er der jo heller ingen grafisk mulighed.

På grund af de forældede compiler-eftersigtigheder, så tror jeg at Pro Pascal vil afgive sig bedst på en Amstrad med to diskettestationer, for eksempel en K17CE med stationen. Eller måske jeg nok sige, at brugere med kun et drev bør lade være med at købe Pro Pascal'en.

skrive den danske version, vil det være meget hurtigere at nå frem til bogens indhold.

I de senere år har de såkaldte professionelle programmeringssprog bemægtet sig fra at være forbeholdt dem lille skare af "mainframe"-programmerere, til at være udfordret af de enorme mængder af "hjemmecomputer"-programmerere. Jeg tror, at denne udvikling lægger sammen med, at den runde omkring sidder mange mennesker, som efterhånden har nået et højt niveau inden for BASIC-programmering. Disse mennesker har tydeligt søgtesiderne ved dette (begrunder?) sprog. Derfor ønsker de et bedre programmeringsværktøj i form af et professionelt programmeringssprog.

Et af de sprog der har markeret sig kraftigt på hjemmecomputer-fronten er Pascal. Hvis man kigger på tydelige

versioner som findes på markedet i dag, (Pascalproget er næppe bestemt andet sted i landet).

Pro Pascal

Det er så den pascaludgave, som har fået den betydning som at ligge nærmest sjæld på markedet. Det var også kun med nød og næppe, at den kom med i testen. Den køre kun med, fordi jeg havde sat mig som mål at teste alle Pascalversioner, som findes på 5" disketter.

Når man køber Pro Pascal er man en programskaber og en ISO inden mellem, men INCO inden. Man bliver altså nødt til at bruge sit eget tekstbehandlingsprogram eller en sædvanligt SO-COM inden CP/M, selv om jeg tvivler på, at nogen vil overleve det.

Pro Pascal'en kan dog ad-

Oxford-Pascal

Den første Pascalversion, som vi skal bygge på, kommer fra OCOS (Oxford/Computer Systems Software - Dansk navn?) Oxford er arkiveret i en diskette-mappe a la "PASSWORD", hvori diskette og manual findes. Og som det helt åbenlyse fremgår af emballagen, så kører Oxford'en kun på Amstrads CPC 6128 og PCW 8256. Det betyder sammen med, at Oxford Pascal kun kører under CP/M.

Når man starter systemet op, så bliver man præsenteret for en menu med følgende valgmuligheder: (Edit), (Run), (Compile), (List), (Trace). Der er altså tale om et integreret system, hvor man befinder sig i en slags kommandomode (menu'en) og der ud fra kan editere eller compilere. Denne metode kendes også fra den direkte PolyPascal, som jo desværre ikke kan flies til Amstrad.

Editoren

Editoren i Oxford Pascal har ikke til de helt almindelige. For den består af et kommandomode og et indkoderingsmode. Men da der ikke er tale om en "full screen editor", dvs. at man ikke kan lise programmet og derefter bevæge cursoren hen til det, man vil rette. Så er man nødt til at gå ud i editorens kommandomode for at bevæge sig til den linie, man vil rette (aktuelt som i BASIC). Uvækkeligt lyder det en smule besværligt, men det viser sig i praksis, at det er lige så nemt at bruge, som det er at huske 117 forskellige kontroltester.

Disc-mode

Oxford Pascal'en ligger netop på ISO-Pascal. Det eneste punkt, hvori Oxford'en ikke ligner andre Pascalversioner er med henblik på RANDOM-filer. Der er nemlig ikke direkte adgang til disse faciliteter, man er nødt til at gå omkring det, som i menuen kaldes "disc-mo-

de". Det vil sige, at programmer skal skrives i editoren. Men når man vender tilbage til åbenlyse menu'en, så skal man ikke compilere det. Det skal derimod skrives på disketten, hvorefter man skal gå ud i CP/M. Programmet compiles her med et højeprogram, der følger med Oxford Pascal'en.

Fejlmeddelelser

Compileringen af et program er et helt kapital for sig selv. For jeg må nok sige, at den betyning man får i Oxford Pascal, ligger helt ud over det sædvanlige. Hvis compileren finder en syntax fejl i programmet under kompileringen, så kan den finde på at skrive "READY/READY/ CAN ONLY READ INTEGER, REAL, BOOLEAN OR STRING". Man får altså ikke bare skygen af eller andet fejlsnummer ud. I nogle af fejlmeddelelserne er der endda FORSLAG til rettelser af fejlen (meget pædagogisk). Samtidig med kompileringen laves programmer, så man straks kan se, hvor en eventuel fejl befinder sig.

Det er heller ikke dokumentation som det sker på i Oxford Pascal. Med programmet følger en 100 sider manual på letforståeligt engelsk. Manualen besøger sig på et niveau, hvor nybegynderen kan være med. Det eneste minus som jeg kan se ved Oxford'en er gættiken eller rettere sagt manglen på samme. Med de muligheder der ligger i OS-systemet under CP/M, så er det lidt underligt, at disse muligheder ligger totalt usnyttede hen Oxford'en.

Alt i alt så virker Oxford Pascal meget gennemskåret og gennemført. Med den pædagogiske rigtige fejlmeddeling og den gode manual så mener jeg, at Oxford'en er et godt alternativ til nybegynderen, der vil prøve et alternativt programmeringsprog som pascal.

Turbo Pascal

Har er der virkelig tale om en af de "lange dränge". Det kommer man straks, når man får Turbo Pascal'en i hånden. Ikke mindst af den grund, at der ligger en 400

sider manual inde i pakken. Turbo Pascal har sin oprindelse i den amerikanske koncern "Borland", der er meget kendt inden for PC-verden. Derfor kan man også med rimelig betydelig Turbo'en som et profil-system.

Turbo Pascal kører efter samme princip som Oxford'en (eller måske er det omvendt). Man har en klar tale om en regular menu, men mere nøget i stil med Poly Pascal.

Turbo'ens editor er en "full screen editor", den fungerer efter "Wordstar" princippet. Det vil sige, at de fleste editeringskommandoer kan køre ved hjælp af kombinerede kombinationer af controltaster og andre taster. Turbo Pascal'ens installationsoptioner rummer desuden en mulighed for at definere sine egne kontrolkommandoer. Herfor kan være en smud detale, hvis man ikke er vant til at bruge "Wordstar".

På grund af den sammenbyggede editor og compiler er det forhåbentlig let at compilere blot program. Man hopper blot tilbage til hovedmenu'en og vælger "compile".

Men der er desværre ikke kun fordele ved et mestret system som Turbo Pascal. En af ulemperne er det store hukommelsesforbrug. Når Turbo'en køres op tager den over 30-Kil hukommelse. Der er derfor ikke store muligheder for at køre Turbo Pascal på en CPC 464/664 med kun 39 K TPA under CP/M 2.2. Der skal faktisk en CPC 6128'er til for at klare opgaven, og så er der stadig kun 16.5 K tilbage til kildeprogrammet.

En anden ulempe er Turbo'ens konsekvente hop til editoren, hvis et eller andet går galt under kompileringen eller kørslen. Det betyder blandt andet, at den hopper over i editoren, hvis man kommer til at give et forkert input. Hvis det kan være net imteressante.

Udvidelser og indskrænkninger

Når man bruger Turbo Pascal, er det i modsætning til Oxford Pascal en mulighed for at bruge grafik. Det er den såkaldte GSK-grafik, som jo kan bruges under CP/M plus GSK udskiftelses- og udskiftelse af NNH DATA i Danmark, og derfor findes dokumentationen til dem også i et dansk tilleg til manualen.

En ting som man skal være opmærksom på, er at Turbo Pascal ikke holder sig helt til ISO Pascal. Det er blandt andet procedureerne GET og PUT som ikke findes, men det viser sig i praksis ikke at være noget problem. Og det opvejes til rigeligt af de ekstra funktioner som i Lingo de udvidede vandbehandlingsprogrammer.

Turbo nr. 1

Det er ikke bare på grund af det berømtberømte navn, at jeg har valgt, at Turbo Pascal er testens ubestridte nummer 1. Det er nemlig med Turbo Pascal tale om et system, der kan vokse med brugeren. Ikke mindst på grund af den gode manual, som bærer sig meget til alle ferdige manualer, hvad angår oversættelse og testmuligheder. Desuden er GSK-udvidelserne jo også et rigtig godt plus.

Hisoft PASCAL80

PASCAL80 har sin optik i det kendte software-huse "Hisoft", der jo blandt andet er kendt af mange Amsoft-brugere for deres HISOFT C og Massan.

PASCAL80 er ikke et mere-udviklet system, som for eksempel Turbo Pascal og OXFORD Pascal. På selve programmeringsniveauet ligger Editoren og compiler som to uafhængige programmer. Editoren bruger nemlig de samme kommandoer som "Wordstar", hvilket stræbe-

lygt er en fordel. Det vil jo henvisning også sige, at man får et tekstbehandlingsprogram forresten, når man køber PASCAL80, netop fordi et editor og compiler er to uafhængige programmer. En anden fordel ved det ikke-rekrystalliserede system er det lave hukommelsesforbrug. Når man bevæger sig inde i editoren står der, at der har været en god GSK til brugeren tilgængelig. Det er godt og vel tre gange så meget som der er i Turbo Pascal. Selvfølgelig kan man da linke sine programmer sammen - men alligevel!

Compileren i PASCAL80 er virkelig hurtig selv med programmering, samtidig med compileringen.

Udvidelser

Det er ikke spor på de ekstra funktioner og procedurer fra HISOFT's side. Der er procedure som PEEK, PEER, IN-LINE, OUT, GDD, CP/M, RANDOM etc.

PASCAL80 giver også direkte mulighed for at udnytte de store fordele, der er med RANDOM-tils. Desuden giver PASCAL80 brugeren mulighed for at lave sine egne maskincode rutiner og implementere dem i sine programmer som procedurer. Derved kan man faktisk lave sine egne ordere og funktioner.

Grafik

HISOFT i Oxford Pascal er så CP/M-ens grafikmulig-

der ligger ubestridt højt, så er det sandelig gjort brug af dem i PASCAL80. På programmeringsniveauet ligger hele GSK-systemet, som HISOFT har udviklet til Amstrad etc. Når GSK en er installeret er brugeren i stand til at tegne linser, farvelagte figurer (FILL), bruge farver på CPC 6128 og udskrive på printerne i 12 forskellige størrelser og meget mere. Alle disse funktioner er grundigt beskrevet i manualen.

Men GSK-udvidelserne er ikke de eneste grafikmuligheder i PASCAL80. Der findes nemlig også et såkaldt TURTLE-program på disketten. Det er et testprogram, hvor alle de kendte LOGO-kommandoer ligger i procedurer som maskincode. Det vil sige, at man kan tage de mest brugbare og kopiere dem over i sine egne programmer.

PASCAL80 – testens overraskelse

Når man tager prisen i betragtning, så må man nok sige, at PASCAL80 er et virkelig godt køb. Man får en professional editor, en hurtig compiler og et stort af grafikmuligheder. Og når alt dette følges op med en yderst udvidelsesrigtig manual. Så kan det faktisk ikke gøres ret meget bedre for de penge.

Amsoft Pascal

Denne Pascal-version er nært beslægtet med Pascal80. Det er de også HISOFT, som har lagt grunden til Amsoft Pascal. De to versioner er så nært beslægtede, at nogle kopierer i masser af en 100% om. Det TURTLE-program, som hører med til Pascal80, følger også med Amsoft'en.

Men den er en stor fordel på Pascal80 og Amsoft Pascal. Amsoft Pascal kører nemlig INKE under CP/M. Det vil sige, at Amsoft'en kan køre på en CPC 464 med håndtaget. Det giver jo selvfølgelig nogle problemer med hensyn til ISO-pascal. Det er således ikke muligt at bruge RANDOM-tils. Ligesom det er uklare uoverensstemmelser med RECORD's og funktioner brugt som parametre. Men selv synes jeg, at HISOFT har gjort et fint stykke arbejde. Men kunne jo have bygget en version til en "operatørsystem" maskine kunne gå hen og bliver lige så uoverskuelig.

Stærke BASIC-kommandoer

De Amsoft Pascal'en ikke kører under CP/M, kan den gøre brug af nogle af BASIC-kommandoerne. Det gælder blandt andet interpréteringskommandoerne AFTER og EVERY. Ligesom det er muligt at bruge lyd og hørelse samt hører at kommandoen. Jeg mener ikke, at det er en dårlig idé at implementere sådanne BASIC-program, der trænger til at blive opbevaret. Så er det jo forholdsvis let at konvertere til Pascal, og dermed får man jo muligheden for at compile, hvad der for var et BASIC-program til maskincode.

Hvis man er vant til at programmere sin Amstrad i BASIC, så får man ingen problemer med hensyn til Amsoft-editoren, for det er faktisk den samme. Amsoft Pascal bruger nemlig de samme udskiftelses- og Amsoft-normalt-brugere. Men der er dog visse udvidelser i stil

med "Wordstar".

Jeg mener, at Amsoft Pascal er det bedste køb, man kan gøre, hvis man "kan" lise en CPC 464'er og godt kunne tænke sig at få lidt af Pascalskolen med i sine programmer, og samtidig beholde noget af BASIC's ene stærke kommandovort

Pascal MT+

Den sidste Pascalversion, vi skal beskæftige os med i denne test, er Pascal MT+. Denne version kommer fra DRB (Digital Research Inc.) Fra DRB kender vi jo i forvejen den meget omtalte CBASIC og nogle af dens grafikprogrammer.

Pascal MT+ holder sig til de gamle standarder, men følger samme manual skulle der også være inkluderet en lille udførelse.

En af de udførelser som Pascal MT+ indeholder, er nogle skema variabel strukturer som Leks, BYTE, WORD og STRING. Ræddelse over får er også in-

kluderet i Pascal MT+.

Ligesom i Amsoft Pascal er der i denne version en mulighed for låstærkstyring, hvilket nok kan glæde den erfarne programmerer, da låstærkstyring ellers er noget, der hører maskinlæseren til.

Ingen editor

Desværre følger der heller ikke i Pascal MT+ en editor med i købet. Hvilket jeg synes, er ubehageligt for Pascal MT+. Da prisen på selve programmet og en editor løber op i en pris, der ligger noget højere end i loka, der hedde Turbo Pascal. Men har man en editor i forvejen, er der ingen tvivl om, at Pascal MT+ er et godt køb.

Compiaren i MT+'en kan godt strøe noget sles, men den er virkelig i besiddelse af nogle fine funktioner. For eksempel kan jeg sætte, at MT+ compileren åbner me-

glighed for at få den komplette pascallæser låst ad på printeren. Det betyder, at den erfarne maskinlæserprogrammerer selv kan "tasse" sit program ind i maskinen.

På trods af Pascal MT+'s lille indhold er den billig, så mener jeg, at den stadig er i besiddelse af nogle kvaliteter, som gør den meget attraktiv. Men man skal lige være opmærksom på, at Pascal MT+ kun kører under CP/M plus.

Konklusion

Fandt pladsen i denne test gik altså til Turbo Pascal'en fra Borland. Men det var alligevel ikke helt så svært, som man kunne have forestillet sig. For Turbo'en blev

skump forlægt af testens overraskelse, Pascal80.

Hvis man sammenligner de to udvalgte, finder man stort set ingen "forskelle" i tekniske. Det som er afgørende, hvis man skal vælge en af disse to, er afhængig af ens temperament. For lægger man meget vægt på brugervenlighed, skal man vælge Turbo Pascal'en med dens menustyring. Men lægger man mere vægt på prisen, så må jeg sige, at Pascal80 er det absolut bedste valg, og der er trods alt sporene en god programmerer ved at købe Pascal80.

Kim Jacobsen

AMSTRAD PASCAL OVERSIGT

Hvilken pascal er bedst

Karakter-skema

	Oxford	Turbo	Pascal80	Amsoft	Propan	MT+
Compiler	3	4	3	3	2	3
Dokumentation	3	5	4	4	2	4
Evnt. Grafik	-	4	4	3	-	3
Pris/kvalitet	4	4	5	3	2	3
Gennemsnit	3,3	4,25	4	3,25	2	3,25

5: udmerket, 4: over middel, 3: middel, 2: under middel, 1: dårlig, 0: unacceptable.

Oversigt

Maskine	Oxford 6128/8256	Turbo Alle CPC m. disc*	Pascal80 Alle CPC m. disc*	Amsoft Alle CPC	Propan Alle CPC m. disc	MT+ 6128
Bånd/disc	Disc	Disc	Disc	Bånd/disc	Disc	Disc
CP/M-version	CP/M+	CP/M 2.2 CP/M plus	CP/M 2.2 CP/M plus	-	CP/M 1.4	CP/M plus
Memorstyret	ja	ja	nej	ja	nej	nej
Editor	ja	ja	ja	ja	nej	nej
Grafik	nej	ja (GSX)	ja (GSX)	ja	nej	ja
Bruger RAM	30 K	16,5 K	50 K	20 K	?	20 K
Manual	100 s. UK	400 s. UK	150 s. UK	100 s. UK	150 s. UK	200 s. UK
Pris kr.	498	1350	795	595-695	1195	975

Mini Office II

af Tore Bahnsen

På Dansk

Mini Office II forsøger sig med lidt af en opgave. Et komplet "kontor-system", omfattende tekstbehandling, spreadsheet, database, grafik, etiketteryk og kommunikation, i en samlet pakke, alt oversat til dansk - og så til en pris af små 600 kroner!

Som en selvfølgelig MS-DOS. Men selvom **Mini Office II** ikke kan konkurrere med hverken Word Star, DBase II eller SuperCalc, is ikke adgang med 484-programmer som Protext eller Nantefile, har den lille program suite sin egen charme, og sine egne kvaliteter, der gør og

sag, hvis ene skrivetabel ikke strækker sig meget ud over almindelig korrespondance.

Tekstbehandlingen kan på mange måder minde om Taword 404, nemlig at par funktioner: Indlæsning af forskellige parametre (svaret) højre margin, tabulatorstop etc.) eller ikke fra selvbetjeningen, men ved at hoppe ud i en hovedmenu, der lever videre i en række undermenuer. Lidt overstående måske, men da man i en given tekst kun kan have et sæt indstillinger, skal der kun indlæses en gang for alle, når man starter med et stykke.

Der er de sædvanlige redigerings-funktioner og muligheder for at flytte rundt i teksten, man bevæger sig over "store afstande", f.eks. fra tekst-start til tekst-slut, eller ikke ligefrem lynhurtig.

Formatering af teksten sker ligeledes med mere streg- end hær. Til gengæld kan der formateres til både lat og græsk, såvel som til mere usædvanlige til lat venstrekant, ligesom centering af teksten også er til rådighed.

Tekstbehandlingen kan tilbyde blokfunktioner, men tekstblokke kan kun defineres som hele linjer. En blok kan slæbes, kopieres, flyttes - men den kan også konverteres til enten store eller små bogstaver.

Og det er netop den slige småt lille detaljer, der præger **Mini Office II**. Man kan slå "klok-lyd" til på tastatur. Der er mulighed for etiketter. Tekst kan udprintes i dobbelt højde osv. Vel ikke revolutionerende i sig selv, men et bevis på, at der er tænkt meget på at gøre brugeren af programmet lettere.

En af de ting jeg savnede mest ved **Mini Office II**'s tekstbehandling, var ordeliste oplysninger i udvalgte gensammekort. Hvorfor linenummer, sidenummer, antal siderne, kodelinjer, eller placering på linjen er angivet. Jeg havde håbet end gerne anvendte det indlydende overfladige stop for bare et par af de nævnte oplysninger.

Database

Databasen kan alt det grundlæggende en database skal kunne - og lidt til.

Data kan sorteres alfabetisk og numerisk både opad og nedad, der kan søges i kendetegnet feltet ved hjælp af vildtårde, og så kan man selvfølgelig eksportere sine data til **Mini Office II**'s øvrige moduler, hvor man f.eks. kan anvende et adresseliste-kort i forbindelse med beskrivelse af tekstbehandlingsmoduler.

Ved søgning i databasen bliver fundne "records" - kendetegnet - mærket, så de skaller sig ud fra øverste. Mærkningerne følger med kendetegnet med over på lagermed, men kan sløres hvis man ønsker det. Ved gentagne søgninger inden for en gruppe kan med forskellige søgekriterier kan man blødes sortere sig frem til helt specifikke definitioner af den søgte base.

Brugerens mulighed for at lave individuelt layout af kendetegnet på såvel skærmen som printet er relativt begrænset, men databasen giver til gengæld mulighed for at udvise både brugerdefinerede forgrænsninger på kendetegnet enkelte felt - lidt af en standardhed, selv i meget store systemer.

Konceptet kan umiddelbart ikke undgå at vække en svag usikkerhed omkring de små rækker, eller hvor man nu bliver for sin mistænksomhed på grund. Skal man virkelig være sikker på, at det er et 1-2-3-system til en 8-bit maskine, leveret på en enkelt diskette, og sådan rundt regnet er par tusind procent billigere end alle de andre?

Formentlig handler om enkelhed - og dermed i sidste ende praktisk anvendelighed.

Tekstbehandling

Som sagt skal man ikke forvente sig de store eksotikager af teksten moduler, og dog er tekstbehandlingsdelen en ganske habit lille

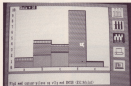

Fig. 1. Et eksempel på et af de 800-1000-bits

Hvilken på tilbehør til IBM PC

Spreadsheet

Mini Office II's spreadsheet – eller tegnarik på godt gammeldags dansk – er ligesom systemets øvrige moduler særdeles overskueligt opbygget, og rammer samtidig alle de faciliteter man kan få brug for, så længe det ikke er A.P. Møllers regnskabsmanuskript.

Det er nemt at finde rundt i, og der er fine redigeringsfaciliteter. Formler kan defineres og placeres i rækkes-arkkolonner, og det er endda muligt, ved hjælp af en duplikeringsfunktion, at anvende noget der i praksis

brugeres som "transportable formel", dvs. formler der ikke er bundet til en bestemt celle, men som kan anvendes hvor som helst i regnearket.

Celler kan "låses", så de beskyttes mod fejlindtastninger fra tastaturet, og der er flere muligheder for at ændre regnearkets layout. En funktion er bl.a. at man kan rulle alle hele regnearket uden at sætte det anvendte layout.

Regnearkets begyndering ligger – igen som med de øvrige moduler – i den østlige kantside og det katalane data-anset. Arbejds-laget er ikke bygget dynamisk op, og det betyder at besparelser i f.eks. arkets bredde ikke kommer længden til gode. Antallet af rækker og kolonner har således en lav øvregrænse, der til gengæld er rigtig dimensioneret til daglig anvendelse, såsom hjemmeregnskaber og mindre firma-regnskaber.

Øvrige moduler

De øvrige moduler i **Mini Office II** omfatter bl.a. et lille velfungerende grafisk-program, hvormed man kan lave søjlediagrammer, lag-lagediagrammer etc. på

grundlag af dataet, der enten tages direkte ind, eller importeres fra regnearksmodulen. Der kan vises op til tre data-set på skærmen (og printeren) samtidig, og der kan tilføjes supplerende tekst hvor som helst i feltet man vil have ændret.

Enhedsmoduler gør lige præcis hvad navnet siger – udpejter vinkelen af lysens lys. Forskellige enhedsformater kan nemt indstilles og der kan sendes specialiserede til printeren. Data printes ud fra database-filer.

Endelig er der som nævnt i påbegyndelsen et kommunikationsprogram, der kan sættes an i forbindelse med omvendelsen – hvis man altså er den lykkelige ejer af et RS-232C serialt interface og et telefonmodem – det medfølger dog ikke med **Mini Office II**.

Brugsværdien i top

Selve **Mini Office II's** moduler ikke kun tilbyde sædvanlige funktioner som store selvstændige programmer, står den sig dog ganske godt i sammenligningen. **Mini Office II** er i langt de fleste dagligdags tilfælde væsentligt ud tilstrækkelig. Store programmer bliver gerne af for stor kompleksitet og ofte er brugeren af samme grund ikke i stand til at udnytte faciliteterne til fulde. Lige omvendt med **Mini Office II**. Enkelhed og øget brugervenlighed er sat i hovedværdet og systemet er ideelt for den almindelige computer-ejer, der for eksempel kan have et enkelt af de tre grundlæggende "seriale" programtyper: tekstbehandling, regnearket og database.

...t med cursor-pilene og skriv med ENTER

- NVR programmet, der bestemmer din computers 'indre miljø' - og en advarsel omkring installation af harddisk

Som omtalt i sidste artikel om AMSTRAD PC, findes der et specielt område af computerens hukommelse, der er kendt som BIOS, netop af de fire små batterier. Dette område kaldes normalt for NVR-område, NVR står for Non-Volatile-RAM, direkte oversat ikke-flygtig hukommelse. Med andre ord - de informationer der ligger i NVR områdene vil blive beholdele, så længe der er strøm på batterierne. Og det er ikke umiddelbart, der ligger gemt her. Som vi også nævnte tidligere, kan der gå kollektive informationer der findes gemt i NVR - som lidt vil du forstå hvorfor:

NVR er til alt det sjove -

Mange brugere har (indtil de læste denne artikel??) troet, at der kun bliver gemt oplysninger om dato og klokkeslæt i NVR-området. Men det er langt fra de eneste oplysninger Sir Charles gemmer på. Og så ting som f. eks. skærmlevens, skærmfælde, hvor hurtigt musen svæver, joystickhast, antal disketter, sørestik størrelse og meget, meget mere ligger gemt her.

På AMSTRAD's side er der allerede ved leveringen læst på disse ting, afhængig af hvilken model det drejer sig om, men computeren er i sig selv i stand til at kontrollere sin konfiguration under opstarten (det er derfor, det senere tiller her at hjælpe en fejl at pålæse batterierne ad - RAM området sættes simpelthen til de korrekte opstartsværdier). Du

Amstradbladet hjælper:

PC - tips & tricks

har imidlertid også selv mulighed for at komme ind og lege i NVR. Find din GEM Desktop opstartskortet, og skriv ONVR. Herefter møder du et en trykindsigtende menu. Men drag tryk videre på din udvalgte - Amstradbladets skyttehjelpe viser over din valgte færd.

Hard med Hercules-grafik - på en ekstra højopløsnings-skærm?

De fleste menupunktet springer vi let og elegant hen over lige nu. Hvis vi flytte ned til punktet »Opstart skærmmode« og tryk på RETURN-tasten. Du ser nu en ny menu, hvor du kan vælge mellem 80-karakter, 40-karakter og mono-adaptor. Afhængig af hvad du vælger, vil din PC fra næste reset stå op i den valgte skærmmode. Den trykplade »Mono-adaptor« ligger over en boks til din PC om, at der fra nu af skal arbejdes på et ekstremt grafiskort. Det ligger nemlig således, at du kan gå ned i byen og købe et hvilket som helst Hercules-kompatibelt

grafiskort og stoppe det direkte ned i Sir Charles (det var ikke så svært, og). Som nok lever Amstrad ikke et sådant - og har så vidt vi ved heller ikke i stand at gøre det. Her efter skal du et andet sted i byen ad og finde en monokolor monitor. Når du har hørbegræns disse 2 stykker hardware (kommentar med en udgift på omkring kr. 2.500 til følge), sætter du Herculeskortet på plads, slutter monitoren til på kortet og kaldt NVR programmet. Og nu kommer den bilige del af spillet. Du vælger blot punktet »Mono-adaptor« og vov! Næste gang du starter op, vil det fremsig på din nye monitor, og du vil kunne arbejde problemfrit med alle former for GEM/GEM programmer, Desktop Publishing programmer osv. Ting, som den normale Amstrad monitor har noget svært ved at klare.

Desværre er der ikke mulighed for helt at undvære systemmonitoren. Den er nemlig til at sætte tilsluttet hele tiden, da computerens standardkonfigen sin monitoren. Og lad være med at spekulere på at bygge en spe-

rat systemkonfig, medmindre du er elektroniker med switch-mode strømfor-springer som speciale.

Prækker eller ej

Og mens vi nu taler om det her med monitoren. En del brugere kan ikke rigtig forklare med de formelle 'prækker' konstatoren på skærmen. Dette problem kan NVR til en vis grad afhjælpes. Hvis et valgte punkt »Opstart skærmlevens«. Normalt arbejder Sir Charles med lyse bogstaver på en sort baggrund, men du kan her 'vende' det om, så du får sorte bogstaver på hvid baggrund. Mange ræsonnerer forresten at se på denne skærmtype, og en ting opstår du i hvert fald konstaterer står langt pænt på skærmen. Desværre er der også nogle uheldigheder - du vil nemlig få en sort ramme rundt om skærm billedet, men det er faktisk noget man kan vænne sig til.

RAM-Diskken

En anden ting, du kan prøve at eksperimentere med, er størrelsen på din RAM disk. RAM diskens fungerer som et ekstra disketterbånd, og der oprettes normalt (på diskettermodel) en RAM disk på 32K. Den er nødvendig for at GEM systemet kan arbejde. Hvis du er tilfreds med GEM, kan du lave så stor en RAM disk som du vil - bare det totale antal K er deltaget med 2. Hvis du vil kunne køre GEM Desktop uden problemer, så RAM disk på 512K (maximalt være 32K), og hvis du har opgraderet til GEM har du mulighed for at lave en RAM disk på i alt 128K. For højere priser stiller sagen sig lidt anderledes.

AMSTRAD ERHVERV

Her må du faktisk helst ikke oprette en RAM disk, hvis systemet skal fungere pålideligt - men mere om dette senere.

Katten efter musen

Du kan under punktet «Mus bevægelsesenhed» justere, hvor hurtigt musen skal bevæge sig gennem tekst (hvis du f. eks. bruger den i tekstbehandlingssammenhæng). Standard indstillingen er 250 for vandret bevægelse og 100 for lodret bevægelse - dette for at du kan finde tilbage, hvis du indstiller den til noget andet.

Værdien 100 svarer til 1 tryk på en pil-tast. Musens bevægelsesenhed kan lige mellem D (så vistest den det ikke) og 255 (så har den fået øje på katten). Prøv at eksperimentere med værdierne, men husk det gælder kun ved flytning gennem tekst.

Harer du i øvrigt det lille trick med at lade musen virke som «kærværk»?

Som du sikkert ved, er det muligt at gøre både den sidst nævnte DOS-kommando og at trykke på F5. Ligeledes kan man gentagende og overvejende alle kommandolinen med F1 og F2.

Well, musen kan det samme. Prøv engang, efter at du er giket ud af en eller anden program, at flytte musen mod højre - og derefter mod venstre. Magi! (hvis ved denne funktion kan det være svært at ændre musens bevægelsesenhed).

Testoversættelseskoder - pas lidt på hvad du laver

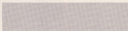
Du har mulighed for at omdefinere visse testers funktioner, så de virker på en anden måde end oprindelig planlagt. Dette er virkelig svært i visse program sammenhænge, men vælger du at omdefinere RETURN-nøglen (og det er muligt at du opdager, at du ikke mere kan give computeren en ny kommando). Du kan jo ikke få den sendt ind til operativ-

Typ ABC for følgende ans. (Følg med ind i i efter CTRL og tryk end af

Typ ABC for følgende ans. (Følg med ind i i efter CTRL og tryk end af

systemet. Har du brug for at omdefinere RETURN, skal dette altså ske via en BAT fil, der kaldes NVR, omdefinere de nødvendige testere, køber programmerne, igen kaldet NVR og bringer tingene tilbage til normal tilstand. På den måde undgår du problemer. Du kan også definere musens 2 knapper til at have andre værdier end normalt. Hvis du ikke gør det, vil venstre knap være - RETURN og højre knap - ESC.

På det sidste du har mulighed for at julle ind i NVR er RS232 parametrene. Her kan du test indstille standardværdier for RS232 porten, så du i kommunikationssammenhæng er til freds at indstille de samme parametre igen og igen.

Lid af NVR

Når du vil ind af NVR, skal dette ved at sætge punktet

«valgfrit Lid af NVR». Her har du mulighed for enten at gå direkte ind i DOS uden at gennem dine ændringer, springe tilbage og rette videre, eller gennem ændringerne i NVR. Valger du det sidste, skal der tilføjes den indtastning gennem jø nummer i RAM-men, hvorfor du ikke hverken vil eller have noget - og de trækker først i kraft næste gang du skriver eller trykker for computeren. Og har du laget noget med NVR, kan det godt være, at du bliver temmelig overrasket over resultatet.

Harddisk/Hardcard - ikke for 'Gør-det-selv-folket'

Det er en alderne mistet ståle, at det med hærkomsien af hardcard nu er en simpel sag for ikke-fuldstår at installere megabyte. Umåd-

delbart er det også tilfældet at tre - hardcard er virkelig jo lidt med i et af de tre-advædsle, formatøren, system-disketterne lægges over; og det var det.

Mens så enkelt er det des-værre ikke - og så det ikke på Amstrad PC.

Du kan nok få hardcardet til at fungere, men du vil langt fra få det fulde udbytte af det. Amstrad laver nemlig en hel del tilkøbte under installationen af hardcard - (f. eks. ændrer den i den gamle to-ops til, der oprettes andre sub-directories end på originaldisketterne, config.sys og autoexec, for flere ændres og mange, mange andre ting foretages i systemet. Det er grunden til, at den danske importer altid leverer hardcard-modeller, her tilgængelige, lige klar til at tage i brug. OG DET STÅR BARE SKREJET NOGEN STEDER AT ALT ER FÆRDIGINSTALLERET. Det er baggrunden for at (ustilige) brugere har formatist deres her tilgængelige hardcard, med det resultat at de skal køre kan få systemet til at virke. Så køber du en harddisk/hardcard model, så lad være med selv at forsøge at lægge systemdisketterne over. De medlevnes kan som en form for sikkerhedsforanstaltning for Sir Charles, kan dig tilbage og ned, at du selv slipper for den besværlige installation.

Det var så for denne gang. Næste gang vil vi se på, hvordan du laver en GEM Paint diskette på den RIGTIGE måde. Det passer nemlig ikke, hvad der står i den engelske manual.

Steen Petersen

AMSTRAD ERHVERV

The screenshot shows the LERNLOCC software interface. At the top, there's a menu bar with options like 'File', 'Edit', 'Format', 'Window', 'Help'. Below the menu is a text area with some text. On the right side, there are several buttons or menu items: 'Action to...', 'Full screen...', 'Enter (F2)...', 'Previous...', 'End (F5)...', 'Top of the...'. In the center, there's a circular illustration of a young boy sitting at a desk with a computer monitor and keyboard, looking at the screen. Below the illustration, there's a small text box that says: 'This screen is a tutorial that teaches a full understanding of the Amstrad PCW's resident wordprocessor. Goodbye! Operation becomes so easy that you can create your own personalized Manual!'. In the bottom right corner of the software window, there's a large number '2'.

Fra det engelske software-huset Minerva Systems er der blevet lanceret fire undervisningsprogrammer, som henvender sig til de

grosystem.
De to mest interessante undervisningsprogrammer er uvilkårligt programmerne

PCW 8256/8512 bruges, en kort repetition af Loco-
scripts mest basale funkto-

Undervisningsprogrammer til PCW 8256/8512

mere uerfarne brugere af tekstbehandlingssystemet LocoScript, databaser samt spreadsheet (regneark). Derud kommer et kursus i "maskinbetjening", dvs. hvorledes man beholder øren til at kunne bruge serielle 10-finger ved skrivning af en tekst. I stedet for det røde mere udførelse 2-fir-

te indlæg i henholdsvis tekstbehandlingssystemer LocoScript og arbejdet med databaser. Vi skal i det følgende give en kort introduktion af disse to programmer.
Som det sikkert er læseren bekendt, er LocoScript et uafhængigt tekstbehandlingssystem til udførelse af rapport og breve. Indlæst indler mange Amstrad

er værelset. Ansagen heril kan være meget individuelt. LERNLOCC er et trinopbygget kursus, hvor læseren bliver gjort bekendt med særlige af LocoScripts funktioner. Hvert afsnit i LERNLOCC omhandler et bestemt emne/funktion inden for LocoScript. Inden opstart af det egentlige undervisningsprogram bliver man introduceret om at gøre brug

net.
Eksempelvis hvorledes cursor-beskrivelse (← → ↑ ↓) bruges ved redigering.
Selve LERNLOCC er opbygget som en decideret manual, der med fordel kan udskrives på printerens, således at den fungerer som et supplement eller måske endda som en erstatning for den originale LocoScript-manual. Manualen består af 20 A4-sider fordelt over 11

AMSTRAD ERHVERV

FIRST BASE

Fields

Cursor
Delete
+ Ins
Insert
End

- new record fields with field marking
- delete records to left of cursor
- insert gaps at cursor position
- insert field
- new record

Records

Top of file
Next record
System record
Previous record

Page

Select All Records
Print
Print
Print
Change Page Size
Print Record
Add New Record

Page

Select File in ASCII
Print

FIRST BASE

ONE OF THE MINOR "LEARNER FRIENDLY" SERIES

The database software first brings simplicity of operation. It has a simple menu system and an intuitive query system. Moreover, it offers database design and an easy-to-use query system.

etter for casual register

bese en, og hvad den kan bruges til. Dermed følger en indføring i selve arbejdet med FIRST BASE.

Det første problem man bliver konfronteret med er ved oprettning af det enkelte skærmbillede, som skal anvendes ved registrering af de forskellige oplysninger (Problemet består i, at hvert indtastingsfelt skal defineres ved brug af paragraf-taget §, hvilket umiddelbart ikke er tilgængeligt på det danske tastatur. Man er således nødt til selv at redefinere sit tastatur for at kunne bruge FIRST BASE.

Forsomtids paragraf-tegn har ASCII-kode nr. 166. Låd os antage at vi ønsker at dette tegn skal erstatte dollar-tegnet §, som lå ved alt taste (SHIFT) + [4]. Denne taste har i h.t. CP/M manualens kode nr. 56. Da FIRST BASE under oprettelse anvender SETKEYS-filen KEYS.FB, skal vi tilføje vores egen definition i denne fil. Dette gøres ved brug af den i CP/M indbyggede editor EDI. I.h.t. syntaxen for redefinerig af tastatur skal følgende kommando tilføjes i filen KEYS.FB

generø være i stand til at anvende samtlige af de forbindelsesværdige funktioner i Locoscript, således at adgangen hertil bliver optimal.

Til trods for at de fleste PCW 8256/8512 således er udstyret til for at lette os et godt og præcist tekstbehandlingssprog, vil vi ønske hos de fleste brugere indlært ligeledes være, at kunne anvende PCW'en som kassette. Derved er vi også i det andet program FIRST BASE, hvilket er et tilgængeligt database-system (d.v.s. et elektronisk kassette), der muliggør de mest nødvendige funktioner som man måske har brug for i forbindelse hermed.

Ved anskaffelse af FIRST BASE medfølger en manual på om 30 sider, hvor der indføres en en introduktion om, hvad en data-

men alligevel på en særdeles tydelig og præcis måde.

Som tidligere nævnt er der tilføjet forskellige øvelsesopgaver til forskellige øvelsesopgaver til hvert afsnit. Ved internt af gennemarbejde disse øvelser får man et indblik i alle Locoscripts funktioner. Det være sig indlæsning af tekst i et allerede eksisterende dokument, sideoverskrift, ændring af linjal etc. etc. Mr. LERNLOOG er blevet gennemarbejdet skulle br-

afnet. 20 sider lyder måske ikke af meget, men det skal tages i betragtning, at man skal være særlig opmærksom på tingene som manual for brugeren, som har et vist kendskab til Locoscript. Som følge heraf er de enkelte sider opbygget omkring en skabelon, som kan kaldes "text, men pratica". Dette skal forstås derved, at hver funktion i Locoscript er beskrevet med korte tekster,

FIRST BASE

Steve G.J. Barclay

Millway 25, London Road
 East London
 County Kent

Telephone 0883-0700

Telex 37.00

FIRST BASE

model 1010

Product Code (1010)	
Description	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Unit	XXXXXXXX
Supplier	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Cost Price	XXXXXXXX
Sell Price	XXXXXXXX Incl. VAT

Til trods for det store udvalg af databasesystemer, hvor der ene findes overalt der anden, vil FIRST BASE's faciliteter sikkert være tiltrækkelige for de fleste. Så snart der indlæses et speciale arkiv - såsom f.eks. automatisk sammenring af visse numeriske felt - er man udsat for tilsvarende i et af de mere professionelle databasesystemer, der udføres på markedet. Men som sagt distink FIRST BASE de fleste brugeres behov.

Når man designer et skærm-billede og ønsker at angive et indtastingsfelt, skal man nu blot taste (SHIFT) + (I) for at få paragraftegnet (§).

Bortset fra dette problem er oprettelsen af skærm-billedet meget nemt. Man anfører blot de ønskede ledertitler med eventuelt dertil hørende indtastingsfelt. Når skærm-billedet har det ønskede layout trykkes der

på (COPY), hvilket definerer af de enkelte ledertitler navne på baggrunden. Endelig skal det angives, hvilket felt der ønskes som nøglefelt. Dette nøglefelt - som ledere kan ændres - anvendes ved søgning efter en bestemt record. Så snart man eksempelvis søger efter oplysninger om en "Magda Sofia", angives blot dette navn i søgeordsvæsen, hvilket den pågældende record findes. Som alternativ til denne alfarværdige søgeprocedure, kan hver record tilknyttes v.h.a. et recordnummer. Problemet i forbindelse hermed er indlæst, at ovennævnte gør tabt, når databasen repræsenteres en vis størrelse.

Apostrophe Locoscript skal en FIRST BASE's mere so-

phistiserede faciliteter kort omtales. Ved at følge den vejledning som er foretaget i manualen, er der mulighed for v.h.a. Locoscript at udskrive skærm-billedet på baggrund af en database, som er udvalgt i FIRST BASE. Det vil være tilrådt at gengive proceduren herfor i denne artikel. Det skal blot konstateres, at det virker ganske fantastisk.

En sidste kommentar angående FIRST BASE skal være, at muligheden for rapportgenerering er til stede. Design af rapporternes udseende og indhold sker ved at give brug af nogle få kommandoer, som illustreres på skærmen under arbejdet

med rapportgeneratoren. Den ønskede printe kan måske forekomme noget besværlig, men efter nogle forsøg, vil udførelsen der-ved være borte.

All i alt må de enkelte anvendelsesprogrammer siges at være særdeles brugervenlige. Nærlig hvad angår FIRST BASE, hvor man egentlig kan undvære den medfølgende manual.

PLANIT

Den elektroniske Time Manager

Det er i de sidste år blevet lanceret utallige planlægningsværktøjer – såsom Time Manager, Time System, etc. etc. – som har til formål at gøre brugeren af disse værktøjer mere effektiv og derved opnå en større livskvalitet. Samtidig er de på markedet tilgængelige planlægningsværktøjer har det lille budskab, at brugeren af værktøjerne bliver en "vinder". Hvorledes dette begreb skal tolkes overleedes til læseren.

Fra det angivelige softwarehuse Database Software er det første elektroniske planlægningsværktøj – PLANIT – blevet udviklet til Amstrad CPC og PCW brugere.

Programpakken PLANIT indeholder tre forskellige programmer, som hver især er ganske anvendelige værktøjer i dagligdagen. PLANIT omfatter dels en database, hvor man kan anføje op til 15 generelt pr. dag med det/til brugte eventuelle udgifter, dels en mindre database, som med fordel kan anvendes til adresser, kundeoplysninger o. lign., og sidst men ikke mindst, da den indeholder PLANIT et program til styring af ens privatøkonomi. Hvert af disse programmer vil kort blive beskrevet i det efterfølgende.

Ved atskillelse af PLANIT medtager en systemdiskette – hvoraf den ikke kan tages afkædet – samt en manual, der indeholder en kort, men præcis vejledning i brugen af PLANIT-programmet. De PLANIT-filer kan anvendes på CPC og PCW og der for hvert ledet i manualen er kort skitser af de enkelte oplysninger, som den enkelte bruger bør tage i betragtning ved afkædning af programmet på sin CPC eller PCW. De ek-

sektionen af PLANIT er forholdsvis ens for CPC og PCW brugere, vil denne artikel tage udgangspunkt i brugen af en PCW.

Ved opstart af programmet skal sætningerne blive værne tomme. Når PLANIT er indlæst, fra operativsystemet CP/M anmodes brugeren om at indtaste PLANIT-disketten i drive A ud med systemdisketten indholdende CP/M. Herefter hentes et, at programeringsprogram Basic skal kopieres over på PLANIT-disketten, idet PLANIT-programmerne er udviklet i Basic.

Kopieringsproceduren sker ud to omgange. Først kopieres Basic fra systemdisketten over på drive M, derefter over på drive A, som er programeringsprogrammet. Derefter indlæses PLANIT-disketten efter i drive A, hvorefter Basic kopieres fra drive M til PLANIT-disketten.

Når denne procedure er tilendebragt bliver man præsenteret for en hovedmenu, herfra kan man vælge det program, som man nu ønsker at arbejde med. Et gennemgående træk ved PLANIT er, at det er menustyret. En und-

derfuld fordel herved er naturligvis, at brugeren dermed undgår at skulle opføre knæpater på et hvilket som helst af de syntaks- og lign. ved afkædning af PLANIT.

Som allerede nævnt indeholder PLANIT tre programmer. Først kaldes det en "almindelig" kalender, hvor man bl. a. kan planlægge sin hverdag. Ved afkædning af hovedmenuen anvendes computerens ram-lager, således at arbejdsfærdigheden af PLANIT opretholdes. Når informationen skal gemmes, anvendes programmet to forskellige filer. Den første fil kan kaldes arbejdsfilen, hvor man indtaster mødetemaler, diverse notater og økonomiske data (se afbildning nr. 1). Derefter kan man planlægge arrangementer, som ligger en uge, en måned eller endnu år inde i fremtiden. Når det enten ikke er mere tilgængeligt plads på arbejdsfilen eller når man på arbejdsfilen ønsker det, kan de data, som hidrører en bestemt måned, overføres til programets anden fil, som med fordel kan kaldes "månedfilen".

Ved at overføre arbejdsfilens informationer til denne månedfil, sløres arbejdsfilens indhold, hvorved nye mødetemaler, notater etc. for en ny måned kan registreres.

Såfremt man på et senere tidspunkt er nødsaget til at ændre et planlagt og registreret arrangement, behøver man blot at indlæse den respektive månedfil og derefter datoen, hvor arrangementet oprindeligt skulle afvikles. Alt efter om man det pågældende arrangement skal slettes, flyttes til en anden dato, eller gøres på et senere tidspunkt, kan man via et meget simple procedurer udføre de ønskede ændringer.

Ved registrering af et eller flere lign. kan man vælge et mærke ud for hver af dem. Dette er en praktisk funktion, hvis man på et tidspunkt ønsker udskrivet alle registreringer i en given måned, som vedrører en bestemt sag. Hvis sætningerne afkædet, notater etc. ved denne sag er blevet afkædet med Laks, et X, vil man kunne få udskrivet en liste over disse registreringer ved blot som reference at angive dette mærke.

Det andet program, som PLANIT omfatter, er en mindre database, hvor man efter ønske kan registrere op til 7 forskellige oplysninger (se afbildning 2), hver bestående af maksimalt 40 karakter. Ledetabellen for hver oplysning kan ændres efter ønske. Da mængden for registrering af oplysninger er forholdsvis begrænset, kan databasen naturligvis kun anvendes til mindre opgaver – f.eks. som adressebog.

Forsiden af denne notatserie, ændre, slette og udskrive de indtastede oplysninger, er der mulighed for at indlæ-

PLANIT - Månedens program

ser en bestemt record på baggrund af de 5 første karakterer i første felt i en record. Dvs. at såfremt første felt i hver record er et navn, så kan man - i stedet for selvvalgt at gennemse alle databasen - angive de 5 første bogstaver af navnet, som man søger oplysninger om. Derved spares en del tid. I tillæg af, at der findes flere records, hvor de 5 første bogstaver er ens, bliver brugeren anmodet om monovalent (ved at trykke på F1-tasten) at gennemse disse records, indtil den ønskede record fremkommer på skærmen. Som supplement til denne allerede kendte søgeprocedure, kan brugeren ligeledes søge på recordnummeret. Dette gøres ved at indtaste det ønskede recordnr. I stedet for søgeproceduren, så kan man nemlig kan ændre, hvilken record, der har et bestemt recordnr.

Ved arbejdet med databaser er det nødvendigt at kunne sortere de indtastede records. Dette kan ligeledes ske ved PLANIT-databasen, hvor man blot angiver et sorteringskriterie. Såfremt databasen er en adresseliste, kunne dette kriterie være efternavnet. En sådan kommentar vedhørende PLANIT-databasen skal være, at muligheden for udvælgelse af sorteringskriterie er til stede.

Det sidste program, som er omfattet af PLANIT, er til styring af en privatkonto nr., hvor der er mulighed for

at opføre med op til 24 forskellige konti. Hver af disse konti kan betydeligt eller eget ønske.

Siden dette økonomi- og bogføringsprogram kan arbejde med flere forskellige filer, er programmet ikke begrænset til kun at kunne indeholde økonomiske data gældende for én person. Dette er naturligtvis en fordel for de fleste, hvor særlige medlemmer ønsker deres økonomi styret på en rimelig og effektiv måde.

For hver af de 24 konti er det muligt at registrere op til 15 transaktioner pr. måned. Ved hver transaktion skal man angive, om det gjøres betalt en enkelt kontant, med check, eller med kreditkort.

Såfremt det er en af de to sidstnævnte, skal man enten specificere checken eller navnet på kreditkortudbydere, som har udstedt det pågældende kreditkort.

Brugeren kan på anfordring eller for den månedlige periodeopgørelse udskrive de gennemførte transaktioner i den foreløbende måned. Derved har man en veludviklet oversigt over de afholdte udgifter i måneden med angivelse af kontonavn, bogføringsdato, betalingsmiddel samt total saldo for udgifter i den foreløbende måned. Der til kommer muligheden for udskrivning af en saldo-liste, hvor hver saldo pr. konto figurere.

Ved periodeopgørelsen udskrives månedens transaktioner, og såfremt for de enkelte konti gives til printet ud. Dvs. at såfremt Løns nr. 31.01.1987 overføres til februar måned som månedssaldo. En facilitet, som man selvfølgelig savner ved dette økonomi- og bogføringsprogram, er muligheden for at sammenligne det faktiske forbrug med det budgetterede, således at man løbende kan kontrollere, om budgettet bliver overholdt, eller om man i givet fald er nødsaget til at reducere sit forbrug af en bestemt udgift. At indføre programmet dog siger at være tilfredsstillende og ikke mindst brugervenligt.

Såfremt man tilhører den gruppe af personer, som ofte arbejder med kreditforvaltning, så kan man ligeledes have udnyttet af PLANIT. Som supplement til de ovenfor beskrevne tre programmer, omfatter PLANIT et program til årsudvælgelse, hvor terminsdelen - ud fra forskellige forudsætninger m.h.t. hovedstadens størrelse, antal terminer (indvædet), samt bolig størrelse - kan beregnes. For den mere professionelle bruger kunne et uoplyst ønske i den forbindelse være, at terminerne kunne ændres til andre løbetider end den gængse, hvor det forudsættes, at hver sjette måned er månedlig.

En sidste kommentar vedhørende PLANIT skal være, at en dansk version af programpakken inden længe er på markedet. Den danske udgave bliver naturligvis kommenteret ved angit finanslovens ændringer, inden de anvendte id-numererede bliver på dansk, d.v.s. med et 24-timers døgnet, og ikke med et to gange 12-timers døgnet, som er kendt fra bl.a. England.

Månedens program | ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■

Program til regnskabsanalyser

TIL PCW 8256/8512

Dette program kan anvendes til analyse af virksomhedens regnskabsdata. Herunder kan man beregne udvalgte indikatorer, såsom: **tilt** (tilt af de finansieringsregulering) udvalgte indikatorer for virksomhedens økonomiske situation.

Programmet er udviklet til brug som tilgangspunkt for beregning af de finansieringsreguleringer til virksomhedens, men for den økonomiske analyse skal de enkelte indikatorer beregnes.

Til beregning af rentabilitet:

Omrentningsgrad % Resultat efter skat + 100
 afkastet Omsætning

A/afkast Resultat efter skat + 100
 Omsætning

Afkastingsgrad % Resultat efter skat + 100
 afkastet Afkastet

A/afkast Resultat efter skat + 100
 Afkastet

Dokumentation Dokumentation + 100
 Omsætning

Omsætningshastigheder

Konsumtilløb Omsætning
 Afkastet

Nettoomsætning Nettoomsætning
 Omsætningshastigheden

Debitore Omsætningshastigheden
 Debitore

Forbrug Udvalgt
 Afkastet

Til beregning af soliditet

Egenkapitalens forrentning Resultat efter skat + 100
 Omsætningshastigheden

Solidsitet Egenkapital + 100
 Afkastet

Capitaleffektivitet Resultat efter skat + 100
 Omsætningshastigheden

Liquiditet Nettoomsætning + 100
 Egenkapital

Afsætningsgrad Egenkapital
 A/S-afkast

EPS (Earnings Per Share) Resultat efter skat + 100
 A/S-afkast

P/E Ratio (Price Earning) Resultat efter skat + 100
 Resultat efter skat + 100

Afkastningsgrad Omsætningshastigheden
 Afkastet

L.S. Software, Copyright 1991

INDTÆKSTENDING

Netto omsætning (inkl. moms) i mio. D + 1

Udvalgte indikatorer

	1988	1989	1990	1991	1992
Udvalgt	1000	1000	1000	1000	1000
Udvalgt	1000	1000	1000	1000	1000
Udvalgt	1000	1000	1000	1000	1000
Udvalgt	1000	1000	1000	1000	1000
Udvalgt	1000	1000	1000	1000	1000
Udvalgt	1000	1000	1000	1000	1000

Side 1 af 1

L.S. Software, Copyright 1991

INDTÆKSTENDING

Udvalgte indikatorer

	1988	1989	1990	1991	1992
Udvalgt	1000	1000	1000	1000	1000
Udvalgt	1000	1000	1000	1000	1000
Udvalgt	1000	1000	1000	1000	1000
Udvalgt	1000	1000	1000	1000	1000
Udvalgt	1000	1000	1000	1000	1000
Udvalgt	1000	1000	1000	1000	1000

Side 1 af 1

L.S. Software, Copyright 1991

INDTÆKSTENDING

	1988	1989	1990	1991	1992
Udvalgt	1000	1000	1000	1000	1000
Udvalgt	1000	1000	1000	1000	1000
Udvalgt	1000	1000	1000	1000	1000
Udvalgt	1000	1000	1000	1000	1000
Udvalgt	1000	1000	1000	1000	1000
Udvalgt	1000	1000	1000	1000	1000

Side 1 af 1

```

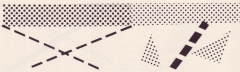
1704 FOR w=1 TO 5
1800 LPRINT "-----"
1910 NEXT w
1920 LPRINT:LPRINT:LPRINT TAB(20);"R E S T A B I L I T Y T"
1930 LPRINT:FOR w=1 TO 5
1940 LPRINT "-----"
1950 NEXT w
1960 LPRINT:LPRINT:LPRINT:LPRINT:GOTO 2000
1970 LPRINT:LPRINT:LPRINT TAB(4);"Overrecovered 1 3"
1980 LPRINT TAB(6);"value value";LPRINT TAB(12);"r"
1990 FOR w=1 TO 5:GOTO 2010:NEXT w
2000 LPRINT:LPRINT TAB(6);"ad critera";LPRINT TAB(12);"r"
2010 FOR w=1 TO 5:GOTO 2010:NEXT w
2020 LPRINT:LPRINT TAB(4);"acknowledged 1 3"
2030 LPRINT TAB(6);"value value";LPRINT TAB(12);"r"
2040 FOR w=1 TO 5:GOTO 2010:NEXT w
2050 LPRINT:LPRINT TAB(6);"ad critera";LPRINT TAB(12);"r"
2060 FOR w=1 TO 5:GOTO 2010:NEXT w
2070 LPRINT:LPRINT TAB(4);"Acknowledged 1 3";LPRINT TAB(12);"r"
2080 FOR w=1 TO 5:GOTO 2010:NEXT w
2090 LPRINT:LPRINT TAB(6);"acknowledged 1 3";LPRINT TAB(12);"r"
2100 FOR w=1 TO 5:GOTO 2010:NEXT w
2110 LPRINT:LPRINT TAB(4);"Deducted 1 3";LPRINT TAB(12);"r"
2120 FOR w=1 TO 5:GOTO 2010:NEXT w
2130 LPRINT:LPRINT TAB(6);"Deducted 1 3";LPRINT TAB(12);"r"
2140 FOR w=1 TO 5:GOTO 2010:NEXT w
2150 LPRINT:LPRINT TAB(4);"Deducted 1 3";LPRINT TAB(12);"r"
2160 FOR w=1 TO 5:GOTO 2010:NEXT w
2170 LPRINT:LPRINT TAB(6);"Deducted 1 3";LPRINT TAB(12);"r"
2180 FOR w=1 TO 5:GOTO 2010:NEXT w
2190 LPRINT:LPRINT TAB(4);"Deducted 1 3";LPRINT TAB(12);"r"
2200 FOR w=1 TO 5:GOTO 2010:NEXT w
2210 LPRINT:LPRINT TAB(6);"Deducted 1 3";LPRINT TAB(12);"r"
2220 FOR w=1 TO 5:GOTO 2010:NEXT w
2230 LPRINT:LPRINT TAB(4);"Deducted 1 3";LPRINT TAB(12);"r"
2240 FOR w=1 TO 5:GOTO 2010:NEXT w
2250 LPRINT:LPRINT TAB(6);"Deducted 1 3";LPRINT TAB(12);"r"
2260 FOR w=1 TO 5:GOTO 2010:NEXT w
2270 FOR w=1 TO 5:GOTO 2010:NEXT w:LPRINT:LPRINT
2280 RETURN
2290 REM SUBROUTINE TEL PRINT-DESCRIPT
2300 IF w=1 THEN 2360
2310 IF w=2 THEN w=5 ELSE IF w=3 THEN w=5 ELSE w=5
2320 gosub 2330
2330 FOR w=1 TO 5
2340 LPRINT TAB(4);"Overload 1 3";
2350 gosub 2330:NEXT w
2360 w=3:gosub 2330
2370 FOR w=1 TO 5
2380 LPRINT TAB(6);"Per. 1 3";gosub 2330
2390 NEXT w
2400 RETURN
2410 REM SUBROUTINE TEL PRINT-DESCRIPT
2420 IF w=1 THEN 2460
2430 LPRINT USING "###.##" "1000.00";GOTO 2490
2440 LPRINT USING "###.##" "1000.00";
2450 RETURN
2460 REM
2470 REM SUBSCRIPT AP VALIDATION:PLASBRING
2480 LPRINT:LPRINT
2490 WIDTH LPRINT 200
2500 LPRINT "U.S.A. Software. Copyright 1985"
2510 FOR w=1 TO 5
2520 LPRINT "-----"
2530 NEXT w
2540 LPRINT:LPRINT:LPRINT TAB (20);"O L D I T Y T"
2550 LPRINT:FOR w=1 TO 5
2560 LPRINT "-----"
2570 NEXT w
2580 LPRINT:LPRINT:LPRINT:GOTO 2000
2590 LPRINT:LPRINT:LPRINT:LPRINT TAB(4);"Response Overload 1 3";LPRINT TAB(12);"r"

```



```
1198 PRINT TAB(4);"Densitätsgesetz 3 "(PRINT PRINT PRINT TAB(4);"Densitätsgesetz 3"
1199 PRINT TAB(4);"Densitätsgesetz 3"(PRINT PRINT PRINT TAB(4);"Densitätsgesetz 3"
1200 PRINT TAB(4);"Densitätsgesetz 3"(PRINT PRINT PRINT TAB(4);"Densitätsgesetz 3"
1201 LINE#10
1202 FOR #=1 TO 5
1203 PRINT PRINT#(q-2, LINE#);
1204 FOR #=1 TO 5
1205 IF #=5 THEN GOTO 1200 ELSE GOTO 1203
1206 NEXT #
1207 LINE#LINE#-1
1208 IF LINE#>10 THEN LINE#LINE#-1
1209 IF LINE#>20 THEN LINE#LINE#-5
1210 NEXT #
1211 PRINT PRINT#(25, 30, "");PRINT LINE#
1212 INPUT "Densitätsgesetz 3 (q) : ";q
1213 PRINT LINE#;PRINT#(25, 30, "
1214 IF LOWER$(q)="" OR LOWER$(q)="" THEN GOTO 1200
1215 PRINT PRINT#(25, 30, "Densitätsgesetz 3"
1216 WHILE INPUT=""=END
1217 TITLE=" SOLIDITÄTSGESETZ "
1218 GOTO 100
1219 PRINT PRINT#(1, 12, "");GOTO 400
1220 PRINT PRINT#(5, 18, "Densitätsgesetz 3"(PRINT TAB(4);"Densitätsgesetz 3"
1221
1222 PRINT TAB(4);"Densitätsgesetz 3"(PRINT TAB(4);"Densitätsgesetz 3"
1223 PRINT PRINT PRINT TAB(4);"Densitätsgesetz 3"(PRINT TAB(4);"Densitätsgesetz 3"
1224 PRINT TAB(4);"Densitätsgesetz 3"(PRINT PRINT PRINT TAB(4);"Densitätsgesetz 3"
1225 PRINT TAB(4);"Densitätsgesetz 3"
1226 LINE#10
1227 FOR #=1 TO 5
1228 PRINT PRINT#(q-2, LINE#);
1229 FOR #=1 TO 5
1230 IF #=5 THEN GOTO 1227 ELSE GOTO 1228
1231 NEXT #
1232 LINE#LINE#-1
1233 IF LINE#>20 THEN LINE#LINE#-5
1234 IF LINE#>30 THEN LINE#LINE#-10
1235 NEXT #
1236 PRINT PRINT#(25, 30, "");PRINT LINE#
1237 INPUT "Densitätsgesetz 3 (q) : ";q
1238 PRINT LINE#;PRINT#(25, 30, "
1239 IF LOWER$(q)="" OR LOWER$(q)="" THEN GOTO 1227
1240 PRINT PRINT#(25, 30, "Densitätsgesetz 3"
1241 WHILE INPUT=""=END
1242 RETURN
1243 REM DESCRIPCIÓN PARA SOLIDITÄTSGESETZ ( q )
1244 PRINT USING " ***.## " (q);
1245 RETURN
1246 REM ***
1247 PRINT USING " ***.## " (q);
1248 RETURN
1249 REM DESCRIPCIÓN PARA DENSITÄTSGESETZ ( q )
1250 PRINT USING " ***.## " (q);
1251 RETURN
1252 REM ( q )
1253 PRINT USING " ***.## " (q);
1254 RETURN
1255 REM DESCRIPCIÓN AN DENSITÄTSGESETZ ( q )
1256 PRINT PRINT
1257 WIDTH PRINT 500
1258 PRINT "U.S.S. Software. Copyright 1988"
```



```
100 DEF FNscreen(x,y,txt):=ascopen("C:\SCREEN\");=CHR(10)+CHR(10)+x+y
110 ascopen("SCREEN")
120 asc:=ascopen("p"
130 c:=ascopen("t"=ascopen
140 asc:=ascopen("t"=ascopen
150 asc:=ascopen("t"=ascopen
160 asc:=ascopen("t"=ascopen
170 asc:=ascopen("t"=ascopen
180 asc:=ascopen("t"=ascopen
190 asc:=ascopen("t"=ascopen
200 GOTO 300
210 PRINT FNscreen(14,15,"Data program amenable till peritodovis analysering av
  ragnat")
220 PRINT FNscreen(14,17,"- Contrivis vedravnas skilsmisshaber, det skilsm
  s 1856-")
230 PRINT FNscreen(14,19,"mooder regional, som har av av interesse og skilsm
  sening")
240 PRINT FNscreen(14,21,"af begreninger skal medtage, at antallet af analyse
  ragnat")
250 PRINT FNscreen(14,23,"peritodovis højst kan være 8 (max):")
260 PRINT FNscreen(17,20,"Maturer")
270 WHILE INKEY=""GOTO
280 GOTO 300
290 GOTO 100
300 PRINT "
310 PRINT "D.B.E. Software Copyright 1998"
320 PRINT "
330 PRINT FNscreen(14,15,"Data program amenable till peritodovis analysering av
  ragnat")
340 PRINT FNscreen(17,20,"Maturer")
350 PRINT "
360 PRINT FNscreen(14,15,"Data program amenable till peritodovis analysering av
  ragnat")
370 PRINT "
380 PRINT "D.B.E. Software Copyright 1998"
390 GOTO 100
400 PRINT FNscreen(17,20,"Maturer")
410 INPUT "
420 GOTO 100
430 GOTO 100
440 IF s=1 THEN asc:=ascopen("p"=ascopen
450 asc:=ascopen("t"=ascopen
460 PRINT FNscreen(14,15,"Data program amenable till peritodovis analysering av
  ragnat")
470 GOTO 100
480 asc:=ascopen("t"=ascopen
490 IF s=1 THEN asc:=ascopen("p"=ascopen
500 IF s=1 THEN asc:=ascopen("t"=ascopen
510 asc:=ascopen("t"=ascopen
520 FOR s=1 TO 8
530 PRINT TAB(14,15,"Data program amenable till peritodovis analysering av
  ragnat")
540 asc:=ascopen("t"=ascopen
550 PRINT FNscreen(14,15,"Data program amenable till peritodovis analysering av
  ragnat")
560 FOR s=1 TO 8
570 PRINT TAB(14,15,"Data program amenable till peritodovis analysering av
  ragnat")
580 PRINT "
590 PRINT "
600 PRINT "
610 PRINT FNscreen(17,20,"Maturer")
620 PRINT FNscreen(17,20,"Maturer")
630 PRINT FNscreen(17,20,"Maturer")
640 PRINT FNscreen(17,20,"Maturer")
650 PRINT FNscreen(17,20,"Maturer")
```


"The Amstrad Companion" af David Lawrence og Mark England

Baggrunden for udgivelse af denne bog er i.h.t. forfatterne, at PCW 8256/8532 brugerne efterhånden har fået styrke op for, at Joycom – foruden at være et fantastisk tekstbehandlingsystem – ligeledes har mange andre anvendelsesmuligheder. Dette afspejles i et behov for indføring i bogen.

"The Amstrad Companion" er en adsmækket lærebog/håndbog i forberedelse heraf. Kort sagt er bogen delt op i fire afsnit, hvor første afsnit giver et indblik i arbejdet med operativsystemet CP/M, et afsnit i "The Amstrad Companion" blot en introduktion og ikke en detaljeret lærebog til CP/M.

I andet afsnit giver forfatterne mange anvendelige eksempler på arbejdet og bruger af Mallard Basic. Afsluttet er opbygget omkring 7 forskellige programmer, som bruges med fordel

kan anvende i sin dagligdag. Som eksempler kan nævnes økonomisyringsprogrammer og et databaseprogram.

Det tredje afsnit er måske det mest interessante. Det omhandler nemlig GSK Kinoflex System Extension, hvilket er et grafisk værktøj til PCW'eren, som betjenes, at skærmen og til printerens linjerne til arbejdet med grafik. I afsnittet er der illustreret to eksempler – det ene indfører de kendte lagkage-figurer krig på chokol, og det andet er afbildning af historiemærke. Programmerne som ligger til grund for disse grafiske figurer er begge gengivet i bogen, således at man selv kan indtaste programmerne, og derefter få udlyst af de to grafiske illustrationer, der kan anvendes som dokumentation i mange situationer.

Det fjerde og sidste afsnit omhandler ER Logo, hvilket

som bekendt er et matematisk tegneprogram, hvortil brugerne i.h.t. meget simple instruktioner kan tegne forskellige figurer o.lign. Der arbejdes i afsnittet med forskellige eksempler. To af disse henvender sig nemlig til statistikere, idet man i.h.t. meget simple rutiner kan fremstille grafer til afbildning af normalfordelinger.

Alt i alt er bogen et udmærket værktøj til introduk-

tion i de ovenfor omtalte emner. Bør de hvert afsnit er fyldt med programmer/eksempler, som man kan få meget glæde af. Et yderligere plus i den forbindelse er, at det i bogen anvendte sprog er uden stannøverdige fagtermer og andre sædvanlige udtryk. Dermed skulle læseren, som ikke har de helt store engelskindske kabet, kunne hente mange læsninger og løsninger og ikke mindst idéer.

"GEM – die grafische Bedienführung für MS- DOS, TOS und GEM-DOS" af Gerhard Bader Signum Medien Verlag (ISBN 3-924767-07-06) 223 sider, pris ca. 168,- kr.

Der har i den forløbende tid været skrevet og fortalt en del om det grafiske brugerinterface GEM. Dette skides selvfølgelig, at OEM med tiden bliver et standardiseret Desktop-værktøj til PC'ere. Denne bog giver et indblik i historien og anvendelsesmuligheder for GEM.

Bogen kan godt opdeles i to hoveddele, hvor første afsnit i ord og billeder giver en fyldende introduktion i Desktop-funktionerne. I andet hoveddelat gennemgås forskellige programmer og applikationsprogrammer såsom GEM-Mail, GEM-Draw etc.

Det væsentligste og måske også mest interessante kapitel i bogen beskæftiger sig med de programmeringsfaciliteter, som GEM bliver mulighed for. Som det er gældende for

bogen som helhed, er det i dette kapitel ligeledes givet forskellige eksempler. I dette afsnit bevise eksemplerne af enkelte programmer i C og Pascal, som giver et indblik af de tilsvarende muligheder enhver programmer kan hente ved arbejdet med GEM-Desktop.

I bogens sidste kapitel er der angivet nøje retningslinjer for, hvorledes GEM bør installeres, for at fungere optimalt. Det væsentlige er her med henblik på monitoren, hvis tegningstilstand har ressourceen et vist minimum, for at GEM kommer til sin ret.

Bogen giver en adsmækket introduktion i arbejdet med GEM, og henvender sig navnlig til fremgangsbrugeren af GEM, idet flere af de problemer, som opstår i begyndelsen, behandles i bogen.

AMX MOUSE KR. 995,-

AMX UTILITIES KR. 395,-

AMX 3D ZICON KR. 495,-

AMX PAGEMAKER
NU PÅ LAGER...

PRIS: 895,-

ZENTEC
Danmark

CHR. D. & VEJ 58 TELEFON 61007 9951X DK
8000 SILKEBORG TELEFON +45 80 07 99
DENMARK

Flere samarbejdsforhandlere sælger på telefon nr. 06-80 07 99.

Tal dansk med CP/M

programmeringsværktøj

Årstræde-computerserie er potentielt meget levedygtige microer med masser af software. Og dette skyldes blandt andet tilstedeværelsen af operativsystemet CP/M. I denne artikelserie vil vi prøve at lukke op for nogle af de mange stærke funktioner, der ligger gemt i CP/M, både version 2.2 og 3.0, den såkaldte CP/M Plus. Der vil indlæstid være disse kommandoer og programmer, der kan anvendes under CP/M Plus, og ejere af 864- og 464 må være opmærksom på den forklædelse. Så længe vi ikke direkte skrives, at det kan angår CP/M Plus, kan alle Årstræde ejere benytte evt. tricks og programmer.

I dette afsnit skal vi se på hvordan man bruger PIP programmet:

PIP
Peripheral Interchange Program, som forkortes til PIP, er et af de sædvanlige programmer, som ligger på systemdisketten. PIP oversætter betydning næret noget i retning af udviklingsprogram for periferenheder. En af hovedopga-

verne for PIP programmet er at kopiere filer fra et drev til et andet. Man kunne for eksempel forestille sig, at man har en diskette, hvorpå filen TERST.TXT findes, men man ønsker, at den skal kopieres over på en anden diskette. Den opgave kan man klare med PIP på følgende måde:

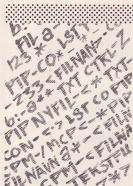
```
PIP b:TERST2.TXT  
a:TERST.TXT
```

Denne kommando vil få PIP til at kopiere filen TERST.TXT fra den diskette, der findes i drev a over på den diskette, der sidder i drev b, og samtidig give den navnet TERST2.TXT. Nu kunne man tro, at den operation kan vil lykkes på en fremtid med to diskettes. Men hvis programmet ikke finder nogen diskette i drev b, beder den brugeren om at indlæsse en diskette i b-drevet.

Her udfølles man bare disketten i drev a med den, som filen skal kopieres over på, altså den, der skulle stå i drev b. Programmet tror nu, at det kopierer til et ekstra drev.

Systallet for den slags kopiering er:

```
PIP <Destination drive>:  
<nyfilnavn>=  
<Source drive>:  
<filnavn>
```


Hvis man ikke har PIP-COM lignende på sin kildetekst, kan man give ordren PIP alone, hermed PIP-prompten "asterisk" vil komme frem på skærmen. Denne prompt angiver at PIP programmet nu behandler sig i hukommelsen og er klar til at tage imod ordre.

Med PIP kan man også kopiere flere filer sammen til en fil (den er den funktion, der i BASIC kaldes MERGE). Det kan være smart at bruge PIP til den slags faring, hvis man har nogle tekstfiler, der skal findes sammen til en sammenhængende tekst. Man kan for eksempel give instruktionen:

```
PIP b:FILE23 - a:FILE1,FILE2,FILE3
```

Den vil få programmet til at kopiere filene FILE1, FILE2 og FILE3 sammen til en fil kaldet FILE23.

Wildcards

Ligesom i CPM er det muligt at benytte wildcards (karakterer eller på dansk uni-

versaltegn). Disse universaltegn er "*" som betyder en hel streng, eller "?" som betyder et enkelt tegn. På den måde kan man kopiere en hel disk ved at give kommandoen:

```
PIP b:-a.*"
```

Eller man kan kopiere alle tekstfiler på disketten sammen til en stor fil.

```
PIP b:TEKSTFIL.TXT - a*.TXT
```

PIP og andre ydre enheder

PIP kontrollerer ikke kun dataoverførselsen på disketteudveksle, men kan også kontrollere andre periferenheder (denal nævnt). CPM styresystemet er bygget op omkring de tre enheder: tastatur/monitor, printer og diskettebånd. Sådanne for disse enheder er henholdsvis: CON, LST og a:filnavn, der kører sig til drevet. Der findes andre periferenheder, der er omfattet af CPM, men disse tre er de vigtigste. PIP kan dirigere kommandoteksterne mellem disse per-

iferenheder, det skal angives først ved at udføre de-identifikation og tilnavn med koden på den pågældende enhed. Man kan for eksempel simulere TYPE kommandoen med følgende instruktion:

```
PIP CON:-a:<filnavn>
```

eller

```
PIP LST:-a:<filnavn>
```

Den første instruktion vil sende indholdet af filen til monitoren (CON), mens den anden vil sende indholdet til printeren. I begge eksempler er de ydre enheder rullede for transmissionen men man kan også få PIP til at vikle den modsatte vej. For at få PIP til at indlæse data fra tastatur, skal man give ordren:

```
PIP a:<filnavn>-CON
```

Hvis man giver denne ordre vil cæsuren dukke op på skærmen, og alt hvad der nu testes ind på tastatur vil blive gemt i en fil. Det bliver faktisk en meget begrænset udgave af et tekstbehandlingssystem. For at fortælle PIP, at man er færdig med indtastningen tester man CTRL-Z, som vil sende teksten til filen. I stedet for at bruge <RETURN> for et line feed skal man bruge CTRL-J, som er ASCII koden for line skift. Nu hvor vi er inde på at bruge PIP som et tekstbehandlingssystem, kan det næste eksempel være nyttigt til udførelse af små labets.

```
PIP LST:-CON
```

Vi vil all, hvad man tester ind, blive sendt direkte til printeren (men IKKE til skærmen). For at afbøde bruger man igen CTRL-Z.

Parentese

I PIP kan man give nogle parenteser eller nogle af kommandoerne. På printeren kan man bestemme antallet

af linier per side ved at tilføje (PR), hvor n er antallet af linier. Her skal lige tilføjes at parenteserne er de forkerte parenteser, som normalt bruges i CPM. Hvis man har en Amstat med dansk tastatur skal man bruge <SHIFT-ao> og <SHIFT-l> for at få de forkerte parenteser frem. Man kan også undertrykke alle forkerte i kildeteksten ved at tilføje et stort F i parenteser. Den her nævnte kommando vil så se sådan ud:

```
PIP LST (P50) -COM
```

På samme måde som vi indtastede printeren, kan man få PIP til at udføre forskellige ting ved at tilføje nogle andre i parenteserne. Man kan f.eks. undersøge om der er optaget fejl under kopieringen, ved at skrive (Verify) i forkerte parenteser, f.eks.:

```
PIP b:NYFIL.TXT - a:GLJFIL (V)
```

Man kan også få "medler" under kopieringen, så man kan følge med i hvad programmet foretager sig. Denne funktion såes til ved at skrive <E> i parenteser, eksempelvis for at se således ud:

```
PIP b:NYFIL.TXT - b:GLJFIL (M)
```

Der findes mange andre "switches" som kan såses til på denne måde, men det vil ikke være uden for denne artikels rammer at gå dybere ned i dem. Interesserede kan eventuelt finde oplysninger i SOFT 150 A guide to CPM.

Dette var en gennemgang af PIP kommandoen, og som det fremgår af artiklen kan den bruges til meget mere end kopiering af filer. I næste nummer vil vi se på, hvad andre kan bruges til. I redaktionen kan du prøve at eksperimentere lidt med PIP.

Bør Jørgensen

Software REVIEW

Theatre Europe

Det vakte jo krasse - tredje verdenskrig - spillet altid Theatre Europe er en smaltning af tredje verdenskrig med NATO-styrkerne mod Warszawa-pagt landene på grænser mellem øst og vest. Særligheder kan foregå mellem to spillere, en spiller og computeren eller computeren mod sig selv. Idenet på tre niveauer.

Særligheder foregår på et landkort over øst og vest Europa plus Sovjet, med markeringen af de enkelte styrker. Med en firkantet boks kan styrkerne flyttes, angibe og man kan aflæse deres status.

Arcade selvsener

For at give spillet lidt mere action, er det muligt at spille om angrebets styrke. Jo flere tank, fly, jager osv man samler, jo hurtigere bliver ens angreb og derved chance for at vinde - eller tabe.

Når bombene falder kommer samme scene, med en meget dårligt efterlystning af en atomkraft-ekspllosion. Alan Sied beklager, at der ikke har været plads til flere atomkraft, også af Amstrad's begrænsede lag, men jeg tror det kunne være løst bedre uden de store problemer.

Tredje verdenskrig starter på tredje dage eller ender med atomkrigen eller med terriske våben, hvis du vælger det. Det er et alvorligt seriøst, som kræver tillidelse fra første start i form af et password. Det står bag i ma-

realitet, men hvis du har råd til penge at bruge til det nærmest det opgøres i spillet, hvis du drøjer 029-44 lever og det nærmest uden det første 0.

Følgerne af et store/berømt angreb kan få katastrofale følger - spillet starter of-fer i heldigste fald, gøre en storby ubeboelig!

**We are real,
we are white,
we are danish
dynamite!!!**
"Spillet" vinder ved at Min-stens Fjorten indtager Vest-nordland og dermed nedbry-der NATO, eller hvis du vælger NATO, at forhindre invasionen fra Warszawa East-landene.

At det kan være svært for computeren at "overskue" situationen fremgår af, at det lykkes mig at arrangere hele NATO-styrken på ca. femtise dage, omfattet den Danske brigades, som jeg brugte til at besætte Rusland med, imidlertid Warszawa!

pagt-landene kapitaliserede! (Ug var NATO!)
Mensalen ligger næsten op til det "serious" i Theatre Europe. Den er på 10 sider og giver en "god" introduktion til NATO og Warszawa og deres styrkeforhold.
Jeg vil give mensalen de afsluttende ord: This program is dedicated to people of the world in the hope that the game is never played in real. (Dette program er dedikeret til alle mennesker på jorden, i det håb at spillet aldrig bliver spillet i virkeligheden.)

Gratik: ☼☼
Lyd: ☼
Interesse: ☼☼☼

Programmer til Amstrad PC og Joyce

dysted Database kr. 1400,-
200-1000 rekorder
2-14 sider på disk
1-20 kriterier på liste
10000 eller tummel
oplysning på alle felt
trykprogram
skiftet: print-format til
nummeroplysninger eller udvalgte områder
felt på skærm eller printer (over udvalgte områder)
formaterede af vindoverflade udvalgte områder
feltet kan vises eller skjules lige

dysted Forretningsprogram kr. 5000,-
500-1000 rekorder
dysted Finance integreret med dysted Database
oplyst til forretnings
oplysning på udvalgte oplysninger
felt på skærm eller printer
feltet eller godkendt til forretnings områder
skiftet: print-format til nummeroplysninger eller udvalgte områder
felt på skærm eller printer (over udvalgte områder)
formaterede af vindoverflade udvalgte områder
feltet kan vises eller skjules lige

dysted Finance kr. 2500,-
1000-10000 oplysninger
trykprogram
skiftet/print
aut. indtægtsoplysninger
konto-udvalgte
periodeoplysninger
indtægtsoplysninger
periodeoplysninger
skiftet/print
feltet

dysted Total System kr. 5000,-
1000-1000 rekorder
1-14 sider på disk
1-20 kriterier på liste
10000 eller tummel
oplysning på alle felt
trykprogram
skiftet: print-format til nummeroplysninger eller udvalgte områder
felt på skærm eller printer (over udvalgte områder)
formaterede af vindoverflade udvalgte områder
feltet kan vises eller skjules lige

Alle opgaver løses af en veluddannet, venlig, fleksibel medarbejder. Leveret på disk eller på print. Alle programmer leveres på disk og alle af systemet eller yderligere oplysninger og til oplysning om nærmere af se 104 siderblad.

dysted Data

BL. SKOLEVEJ 2 B, DYSTED, 4684 HOLME-OLSFURUP. TLF: 029 76 94 99

HARDCOPY

Udvalgte brugere vil på et tidspunkt yderligere ønske muligheden for at kunne tage hardcopy af skærmindholdet på PCAN/256/85.12. Ved "hardcopy" forstås en udskrift af skærmindholdet, som det fremstår på printeren. Umiddelbart skulle man tro, at AmstradJoyce åbner mulighed herfor. Men desværre er det en lille fejl.

Hvis man eksempelvis tilføjer den kategori af brugere, som udvikler eget programvare, kan man – såfremt man naturligvis ønsker det – i stedet for at programmerne sig frem til udskriften, som en afstemt med et skærmindhold, blot gøre følgende for at få en hardcopy af et givent skærmindhold:

[EXTRA] + [7] + [DOC]

Ovenstående betyder, at man skal trykke på de anførte taster samtidigt, dvs. EXTRA-tasten, funktionstasten F7 samt taster, hvorpå der står DOC PAGE.

Det skal bemærkes, at denne sekvens kan foretages ved ethvert applikationsprogram. Dvs. at man kan tage hardcopies af skærmindholdet i et spil, tekstbehandlingsprogram eller et andet program, hvilket er vist ved de illustrerede eksempler.

Ved arbejdet med CP/M kan man undertiden have behov for at have en oversigt over fil-katalogen (altså DIR-kommandoen) på tryk. I stedet for at gøre brug af ovennævnte procedure, hvor hele skærmindholdet udskrives på printeren, kan man – inden afslutning af den ønskede kommando (altså DIR) – trykke på tasterne:

[ALT] + [p]

samtidigt. Dermed sendes en kommando til operativsystemet,

som fortæller, at den/ de efterfølgende kommando-eksekveringer skal udskrives på printeren. Faciliteten anvendes ved at trykke på følgende taster samtidigt:

[ALT] + [a] + [p]

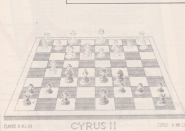
Hvis man eksempelvis ønsker en almindelig fil-katalog udskrevet på print, kan man anvende følgende kommando-sekvens:

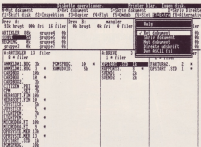
Tryk [ALT] + [a] samtidigt (altså de to kommandoer DIR) herefter udskriften af filkataloget på printeren.)

Tryk [ALT] + [a] + [a] samtidigt

Eksempler på hardcopies

PLATE 8-16-12

Whopper!

I den senere tid har vi modtaget en hel del henvendelser fra læsere, som har problemer med programmerne i INPUT nr. 2.

Ved en hastig foranstaltet undersøgelse viste det sig, at nogle af programmerne desværre var behæftet med fejl. Og nogle af dem var endda af en så vital karakter, at programmerne ikke kunne køre efter hensigten. Det program, jeg henrykkes til, er OTHELLO, som vi nok så fåe hævdede kunne køre på alle CPC-maskinerne. Det kører fint på alle CPC 6128/664 maskiner. Rigger man i programmeret finder man heller ingen af de ordre, som

kun findes i BASIC 11. Så vidt så godt. Men en ting som vi havde overset var, at programmeret gjorde brug af en tredje parameter i de fleste grafik ordre. Desværre kan denne tredje parameter ikke bruges på 664'erne (det sidste vi talte om), og denne parameter er faktisk et af grundelementerne i programmet. Det er nemlig den tredje parameter, som styrer belysningen. Så vi må desværre sige, at vores princip med at bringerne skal kunne køre på alle maskiner er blevet brudt. OTHELLO KAN KUN KØRE PÅ CPC

6128/664.

Det andet problemområde er HØNSEGÅRDEN, som hele tiden vælger syvte fejl i linie 50029. Denne linie skal se således ud:
 50029 PRINT #8, "Høns
 indløb"; TAB (30); PRINT
 #8, USING "###-##-##" %; %;
 #0; TAB (32); PRINT
 #8, "urvalg"; TAB (40);
 PRINT #8, USING
 "###-##-##" %; %;

Desuden er der en fejl i linie 50022:
 50022 PRINT #8, "Foder";
 TAB (19); PRINT
 #8; USING "#####-#####"
 %; %; %; %; %; %; %; %; %;

Hvis man i starten af pro-

grammet læser 500000'ere vil programmeret køre med, det kan undgås ved at sætte linie 1680 til:

```
1680 V% = (B%+400) + 1
```

Og til sidst må vi desværre også erkende, at spillet "Fire på stave" i bladet nummer 6 sidste år også gør brug af grafikkoordinats tredje parameter og derfor også kan køre på CPC 664/6128 - Sorry folks!

Det var desværre en større omgang, men vi håber, at vi har fået rettet alle fejl, og vi håber at denne rubrik vil blive minimal for fremtiden!

COMPUTERSPIL

Dina Soft tilbyder nu de fantastiske MASTERTRONIC kassette spil til en pris der siger SPAR 10! Særliges kun gennem forhandler.

NU KUN

29,95

stjernetilbud.

DINA SOFT

Emner Jørgensen Vænge 1, 2020 Frederiksberg C. Tel. 01 88 02 85.

Amstrad hjemmecomputere kan slås med både sværd og pistoler, køre 230 km/t ...og få budgettet til at balancere.

Med Amstrad's hjemmecomputere bliver det almindelige sjovt - og det sjove for alvor sjovt.

Da kan du få besværg til 430 kostbarheder. Du kan ride til fremtiden. Prædike på to rum af jordens tvivle. Eller få handlingsreglerne indlagt i et balancerende til sidst i karrieren.

Så du kan gøre det hele på et par sekunder. Alle Amstrad's hjemmecomputere har nemlig leverende hurtig indlæsning af programmer - og indlæsningen foregår direkte i tastaturet. Det gør det muligt at vælge Game med data-recoorder og 64 K, eller Commander med diskette og 128 K.

Og tælles er også, at priserne er for det komplette sæt (inklusive dansk tastatur og monitor). Ligesom du kan behøve et enkelt sæt til at tilkøbe dem.

Så selv om Amstrad's hjemmecomputere mest er til sjov er der alligevel grund til at se dem helt alvorligt. Flere gode Amstrad-tilbud hos vores forhandlere.

AMSTRAD GAME & COMMANDER

Amstrad's hjemmecomputere leveres af 200 autoriserede forhandlere. De findes på adressen på den sidste side af denne katalog. Amstrad's danske hovedkontor er på adressen i den sidste side af denne katalog.

TIPS & TRICKS

Under denne overflod har vi jo for sandhed at bringe nogle små kække løsninger, som kan gøre livet en hel del lettere for den jævnligt vridende del af befolkningen. For at holde traditionen i hævd har vi også i denne måned fundet et par stykker eller fire frem. Men inden vi kaster os over disse minikø-

lose løsninger, så lad mig lige gøre jer opmærksom på, at det er absolut tilladeligt, jeg vil endde sige påklæmt, hvis DU ville sende dine egne små "tricky" løsninger ind til Arnevad Bladet. De vil så blive offentliggjort i disse spalter - NB ikke mere små, her er den første "nydelse".

Kan du situationen? Du sidder roligt og ualmættet med "Real Warriors" fremme på skærmen, da haerovænen udsætter fjender, og så... så er det slut med ammunitionen. Du må efter en gang så dig slået. Hvad gør du så? Ja, du kunne jo slæbe dig ned på dit lokale værnhus og slukke sørgen (og tørstet) - MEN du kunne også teste denne lille løsning ind og vupt! så har du pludselig uendelig mængder af ammunition, granater og tv.

Listring 1

```
10 UNDELIST L10 I TERRA COGNITA
20 PORE 2
30 OPENING *a*,REPLY *a*
40 LOAD ""
50 LOAD ""
60 LOAD ""
70 PORE 2074,0
80 CALL 2004
```

Den overviste program-stamp vil kunne gøre dig uendeligt tv i spillet "Terra Cognita". Ingent hovedpersonen har en kædelig tendens til at skvate dad om mist i det hele.

Den næste løsning vil kunne hjælpe dig en del, i hvert tilfælde hvis du har problemer i "GRENIN's WENGER".

Listring 2

```
10 UNDELIST L10 I OPENING AVENGER
20 PORE 1,REPLY 2UFF
30 LOAD ""
40 TONAL ""
50 FOR 200000 TO 21000
60 REPLY 200000,175*100
70 TONAL TONAL*100*PORS 1,2
80 NEXT 1
90 IF TONAL*20000 THEN PRINT "Jeg har 2
solgør om Pors i dine data !!!"(200)
100 CALL 21000
110 DATA 24,28,01,22,00,20,20,0F
120 DATA 31,22,25,20,23,00,20,0F
130 DATA 47,48,20,20,42,32,14,04
140 DATA 22,43,21,22,18,44,22,0E
150 DATA 42,20,4F,40,22,0E,42,20
160 DATA 54,42,28,18,22,0E,44,22
170 DATA 58,48,21,40,11,01,48,01
180 DATA 61,22,20,42,80,22,42,00
```

Listring 3

```
10 2,200 212 20000 200000
20 PORE 200000,0
30 REPLY 2UFF
40 FOR 1,200 TO 200000 20000 1,20000
50 LOAD "100000,10000"
60 LOAD "10000,10000"
70 FOR 10000 TO 20000
80 REPLY 0
90 PORE 2,0,PORS 441,21PORS 242,0
100 NEXT 0
110 CALL 20000
120 DATA 12,14,2,12,16,14,12,14,20,12,2
13,22,17
140 DATA 20000,27000,27000
```

... Og den sidste for denne gang Uendeligt tv i "TRAIL-BLAZER".

Listring 4

```
5 UNDELIST T20 I TRAILBLAZER
10 PORE 1,REPLY 2UFF
20 LOAD ""
30 FOR 200000 TO 21000
40 DATA 48,PORS 0,AVL,15*100
50 NEXT 0
60 CALL 21000
70 OR 48 21,7,2,22,00,20,20,0
80 DATA 20,4F,20,80,22,22,22,24
90 DATA 22,04,24,22,00,44,44
```

Fra Peter Andreasen i Røkke-
døl har vi modtaget et lille,
men uoverkommeligt super-
duper program. Hans program
kan nemlig få 464'eren til at si-
trudere nogle af kommando-
erne på 664/6128. Så han har
vi sagt at bruge vores be-
stemte om, at alle linjer
og tips ikke må være ma-
skinspecifikke. Her er så Peter
Andreasen's egen forklaring til
programmet:

Programmet kan simulere
kommandoerne: COPYCHR8,
GRAPHICS PEN, GRA-
PHICS PAPER og FRAME.
Da programmet lægger den
nødvendige maskincode i
strømspejlede bytes HI-
MEM ikke, og SYMBOL AF-
TER kommandoen kan stadig
bruges.

COPYCHR8: Denne
kommando læser en karakter
fra skærmen i det aktu-
elle vindue og på den aktu-
elle cursorposition. På CPC
664/6128 maskinerne læ-
ser syntaksen, at komman-
dens efterfølges af: [#*vin-
dusnummer]. Komman-
den kunne se således ud:
c-COPYCHR8 (#10), hvil-
ket betyder, at variabelen #10
nummeret for ASCII-tegnat
på cursorpositionen.

Eller at have kørt ned-
stående program kan man
på CPC 464 efterfølges kom-
mandoen med følgende in-
struktion: a%#-#CALL copy-
chr8%#a-%#

Indtastningen af den nye va-
riabel (%#) skyldes, at ma-
skinkoden ikke kan arbejde

Slut med inkompatible programmer!

Listing 5

```

10 copychr8***
20 FOR var TO 9
30 READ arraychr8[arraychr8+@CHR8] var
40 NEXT
50 arraychr8PEN=arraychr8#1+@$A#PEN: @
60 arraychr8*2
60 @DATA #PE, #O1, #CO, #CD, #AO, #BB, #BB, #77,
#C9
70
80 @arraychr8***
90 FOR var TO 9
100 READ arraypaper[arraypaper+@CHR8] var
110 NEXT
120 arraypaperPEN=arraypaper#1+@$A#PEN: @
arraypaper*2
130 @DATA #PE, #O1, #CO, #7B, #CO, #BB, #BB, #C9
140
150 @arraypaper***
160 FOR var TO 9
170 READ arraypaper[arraypaper+@CHR8] var
180 NEXT
190 @arraypaperPEN=arraypaper#1+@$A#PE
arraypaper*2
200 @DATA #PE, #O1, #CO, #7B, #CO, #BB, #C9
210
220 END 147: array=664009

```

sammen med den flydende-
kommando-variabel (%).

Hvis det vindue man øns-
ker at læse fra ikke er det
aktuelle, skal man bruge
kommandoen WINDOW
SYMP.

GRAPHICS PEN: Denne
kommando sætter den grafiske
pen. Kommandoen svar-
ner til det tredje parameter i
DRAW/PLOT-kommando-
erne. På CPC 664/6128-
maskinerne er syntaksen:
GRAPHICS PEN >ink nr <.
>Boggrundsfarbe<: Bog-
grundsfarven kan ikke
umiddelbart efterfølges,
men det første parameter
kan efterfølges på CPC 464
ved at skrive: CALL gra-
phics>ink nr <.

GRAPHICS PAPER:
Denne kommando sætter
det grafiske papir. På CPC
664/6128 er syntaksen:
GRAPHICS PAPER >ink
nr <. På CPC 464 sættes pa-
perfarven ved at skrive:
CALL graphics>ink nr <.

FRAME: Denne kom-
mando sætter på det næste
frames flyback, og den bruger,
når man vil have grafik
til at flytte sig flydende. På
CPC 464 efterfølges kom-
mandoen med CALL wait-
frame.

Man skal for øvrigt passe
på, at der ikke er nogle usyn-
lige linje-overstøttende pro-
gramer, der er ens med dem
fra hovedprogrammet.

Vi siger tak til Peter An-
drasen, som reddede os og et
joycard for dette tips.

Supertilbud til de første 1000

Bestillingskupen

Abonnement:

1 års abonnement på Amstrad Bladet + 1 stk. Thing	295,00	_____
1/2 års prøveabonnement på Amstrad Bladet	150,00	_____
1 års abonnement på Amstrad User	285,00	_____
1 års abonnement på Amstrad Professional Computing	285,00	_____
1 års dobbeltabonnement på Amstrad Bladet og Amstrad User + 1 stk. Thing	525,00	_____

Disketter/bånd:

___ stk. Masell disketter, særtilbud pr. stk.	49,00	_____
Amstrad Bladets kortlægsprogramer på disc CPC 664/6128	110,00	_____
Programlisteringer på disc (1985), se inden	195,00	_____
Programlisteringer på disc (1990), se inden	195,00	_____
Programlisteringer fra 1-87, disc	95,00	_____
Programlisteringer fra 1-87, bånd	99,85	_____
Programlisteringer fra dette nr. på disc	95,00	_____
Programlisteringer fra dette nr. på kassettes	99,85	_____
Programlisteringsprogram Comal til CPC 664/6128	288,00	_____
PCW Database + regeltalebehandling	145,00	_____

Diverse:

___ stk. Thing, særtilbud pr. stk.	75,00	_____
Båndoptagekabel	85,00	_____
Tilføgere nr. af Amstrad Computer User (fra nr. 5-86) pr. stk.	15,00	_____
Amstrad Bladet (fra 1-85) pr. stk.	15,00	_____
Angiv hvilket:		_____

Total _____
 + Porto og ekspedition, min. 10,00 _____
 I alt: _____

Kuponen sendes til:
 Amstrad Bladet
 Central Boks 4
 8600 Silkeborg

Beklædt bedes vedlagt pr. check, eller indsendes på giro 426 51 87. Alle priser er incl. porto. Bestillingen bedes foretaget tidligt. Beklædt er indsat på giro vedlagt check . Ekstra: - 25 kr.

Da skal være opmærksom på, at det for visse bestillinger vedkommende kan være en vis leveringstid, da nogle af produktterne kan hjemtages i det antal i bestiller.

Send venligst oversøende til:
 Navn: _____
 Adresse: _____
 Postnr./by: _____
 evt. tit.: _____

Til de første 1000 der tegner årsabonnement på Amstrad Bladet følger der en Thing konceptholder med i handlen. Du sparer over 125 kr. plus en masse besvær, når bladet automatisk kommer dampende ind af brevsækken hver måned.

Amstrad Bladets super abonnementsstilbud:

10 nr. af Amstrad Bladet
 5 nr. af programbladet Input
 1 stk. Thing konceptholder
 Pris kun **295,-**
 Du sparer over 125,- kr.

Amstrad Bladets fanatiker tilbud:

10 nr. af Amstrad Bladet
 2 nr. af programbladet Input
 12 nr. af Amstrad User
 1 stk. Thing konceptholder
 Pris kun **525,-**
 Du sparer over 150,- kr.

Amstrad Bladets "prøve" abonnement:

5 nr. af Amstrad Bladet
 1 nr. af programbladet Input
 1 nr. af Amstrad User
 Pris kun **150,-**
 Du sparer over 88,- kr.

Nyt blad om Amstrad
 for de professionelle.

Bestillingskort - gratis rubrikannonce (max. 28 ord)

Medlemsende bedes venligst indbylde i fremkommende nummer af Amstradbladet (husk venligst, at for at du kan så det må vi have din kupon senest 4 uger før udgivelsesdagen):

Ved tilbud om salg af software af egen udvikling erklærer jeg hermed, at jeg er indehaver af alle programrettigheder. Husk venligst navn og adresse på kuponens nedre side.

Program-index for hele årgang 1986

SPIL:

Fire på stribe

En "kompetitiv" udgave af det kendte brætspil.
CPC: 664/664/628

Bekoning

Kan du tænke dig at blive verdensmester i boksning? Hvis svaret er ja, så skulle du lege og prøve kræfter med dette spil - det er faktisk ret svært at slå toppen.
CPC: 664/664/628

Måstermind

En tro kopi af det velkendte og vellidte spil, hvori man skal gætte sig frem til en bestemt farvekombination.
CPC: 664/664/628

Åbnings

Et eventyrligt eksempel på gennem- adventuregenrens loventyret. Handlingen

udspiller sig på den Åbnings- dia. Den opgave er at finde en troldmand og slå ham ihjel. Men jeg kan godt betyde dig, at du vil komme ud for mange neononante ting der forinden.
CPC: 664/664/628

Hjælpeopg.

Spindes.

Hele vores programlæseren om brugen af spindes på Amstat en.
CPC: 664/664/628

Logo

Et program til dem, som kunne tænke sig at arbejde med logo-grafik.
CPC: 664/664/628

Tips

Programmet for tipsen som vil have set det hele lidt i system. Det er blandt andet

mulighed for kuponudværling.
CPC: 664/664/628

Screen-Printer

Et helt eminent tegnaprogram med faciliteter som: Spray, makrotil, spejling, kopiering og udskrivning. Alle programmets funktioner vælges ved at pege på en ikon (billedet) svarende til den ønskede funktion. En detalje der gør programmet utvilsomt at arbejde med.
CPC: 664/664/628

Søndernæsten

Et program som gør det lettere at ekvipamenter med anstødt lydformat.
CPC: 664/664/628

Geol

Tegner de mange matematiske geol, så i dette program lige noget for dig. Ge-

oms ligning indtastes, og din Amstat tegner derefter geol på skærm eller printer. Det er næsten alle særlige hjælpemidler, blandt andet en smart zoom-funktion.
CPC: 664/664/628

Fremtidler

Programmet leder dig gennem din egen spilmåde eller lignende.
CPC: 664/664/628

Garfield

Et velkendte portret af den fede hankat Garfield.
CPC: 664/664/628

664to484

Et smart lille rutine som får din 664'er til at tro den er en 484'er.
CPC: 664

Program-index for hele årgang 1985

Bien

Du styrer her en lille bi og har som opgave at samle så meget nektar som muligt fra blomsterne. Men desværre er der nogle fugle som har udflyde, så de allem vil spise dig. Et sjovt lille spil.
CPC: 664/664/628

Postman

Har du tænkt på at blive postbud, så prøv lige dette spil først. Du vil sikkert blive overbelevet over, hvor svært jobbet egentlig er.
CPC: 664/664/628

Aeroplano

Du flyver ind over en by i dit AMS-464 bombefly, da du pludselig opdages, at du bliver højde og en overvågnings-gende fare for at sætte ind i højhæjden. Kollisionsfryd som du er frindt da hurtigt en plan. Du udforsker bare højhæjden, så du ikke kan flyve ind i dem. Men du skal være præcis og hurtig, hvis det skal lykkes.
CPC: 664/664/628

Banko

Skulle bankopåbåsen på hvi og blive ryg til minuter før endspillet, er der ingen grund til panik. Du kender bare for Amstat og leder

dette program ind, så har du en opbejler som garanteret ikke bliver ryg.

Tandkæb

Dette er et spil for to personer. Handlingen udspiller sig i en lebyret, hvor begge spillere er udstyret med lever og tank. Det går så ud på først at slå de modparten.
CPC: 664/664/628

Breakout

Dette er et klassisk et hitet ned at knække. Du befinder dig i et rumkøb, som er kendetegnet i en stærk lyd. Du bliver angrebet fra ikke mindre end fire sider. Den opgave er ganske enkelt at holde disse angrebene fra livet.
CPC: 664/664/628

Aplender

Du har sagt for millioner lyde gennem verdensrummet og har endelig nået dit mål planeten Fantasia. Nu mangler du kun at lende dit rumskib, så kan du faktisk din opgave - men det er desværre ikke så nemt.

Troast

Et spændende adventure spil, hvor jeg at herrens til

spændingen ikke vil ødelæse hermejet om handlingen.
CPC: 664/664/628

Sæbe

Det traditionelle spil hvori du styrer en slange, som bliver længere og længere for hvert gang den spiser noget. I starten er det meget svært at styre slangen, men efter hvert at por måltider så bliver det en del sværere, ikke mindst på grund af den forfædelige hastighed som spillet kører med.
CPC: 664/664/628

Space Invaders

En meget liv efterligning af det verdensberømte "Space Invaders", som findes i enhver spillehal. Da en del af programmet er lavet i maskinkode, så er grafikken glimrende og hastigheden i top!
CPC: 664/664/628

Hjælpeopg.

Dron

Et tegnaprogram med mange faciliteter.
CPC: 664/664/628

Fordkøp

Dræb hver funktionerne større til nogle af de mest

brugte kommandoer.
CPC: 664/664/628

Screen-damp

Til maskinkoderne der kan klare godkendt til herholdvis DMF printere og Epson-kompatible printere.
CPC: 664/664/628

Effektivisering

Kan udvægne arbejdsprogram, ved indtastning af forskellige belastninger.
CPC: 664/664/628

Header

Et smart lille program som kan fortælle startadresse, type, længde og startadresse på en header som bærer til.
CPC: 664/664/628

Regnekøb

Med disse store regnekøbe-program får du mulighed for at få et overblik over din økonomi. Der er blandt andet muligheder som: indoptagelse, rådgivningsopgørelse, sætning på forskellige udgifter o.m.a.
CPC: 664/664/628

Engelsk

Med dette program kan du lære din Amstat at oversætte engelske bebrejter til fransisk og/eller dansk.
CPC: 664/664/628

LÆSERMARKED

Amstrad org. sælges bl.a.:
Tread, Passport, Supermax,
Galvan, Downloading Plus,
Local Version + mange flere.
Ring på tlf. 02 37 30 78.

Amstrad org. Systemator
opbl. bl.a.: Dumbaster, Infil-
trator, Spiffire 40, Interdator
Plot + mange flere.
Ring på tlf. 02 37 30 78.

Amstrad org. spil Arcade,
Adventure, Ultima, Strat-
eg. Systemator bl.a. 30
Masterpiece, Freebird og
Amsoft ang. Sættet pris kr.
280,-.
Ring på tlf. 02 37 30 78.

E T B med 67 funktioner
bl.a. ordindretning, logte-
ning, flytning, sletning,
udskrivning til printer og
disc, af-tasteblok, højrejuste-
ring med/uden ordindretning,
brændselssk. undertræ-
ning. Pris kr. 300,- incl. brug-
vejledning og porto.
Ring på tlf. 02 88 60 48.

Amstrad printer DMP-1 sæl-
ges. Printeren er i meget fin
stand, kan brugt 8 gange.
Pris kr. 1200,- til 1500,-
med hurtig handel.
Ring på tlf. 01 24 94 04.

Amstrad PCW 8256. Dansk
vejledning medfølger. Pris
kr. 6.500,-. evt. bytte mod
CPC 464 m./farvemonitor,
printer og diskettstation.
Ring på tlf. 02 27 25 46.

Sælger/bytter:
Kump-Jet, bånd kr. 75,-

Station, bånd kr. 40,-
Alibi 8, bånd kr. 40,-
Space battle, disc. kr. 160,-
Strike Force Harrier, bånd kr.
100,-
Impossible Mission, disc. kr.
200,-
Roland on the ropes, bånd
kr. 75,-
Prodigy, disc. kr. 200,-
V. bånd kr. 90,-
Eaton, disc. kr. 175,-
Light Force, bånd kr. 90,-
Eller sætlet kr. 3000,-
Ring på tlf. 03 95 86 44.

Professional printer:
NEC P50L. PPMANTER
med 24 nåle.
Kan printe letterquality i 8
linjer, 73-264 cps. Parallel
centronics interface. Bred-
valset. Lich brugt, pris kr.
15.000,-.
Ring på tlf. 01 29 07 23.

Amstrad CPC 6128 - to stk.
separate skærme sælges
uden keyboard.
Farvemonitor kr. 2.900,-
Grønmonitor kr. 1.900,-
Ring på tlf. 01 29 07 23.

Amstrad com. PCW 8252, 8
ræk. garnet, m. printer, pris
kr. 9.000,-.
Ring på tlf. 06 26 63 80.

Amstrad m. meget tilbehør,
kr. 5.000,-.
Ring på tlf. 09 40 32 66.

Amstrad CP/m + org. super
calc, 2 m. 150 sider manual,
kr. 300,-.
Ring på tlf. 05 19 18 42.

Amstrad CPM + håndbog,
kr. 250,-
10 stk. udbrændte Amstrad JT
disc, kr. 400,-.
Ring på tlf. 05 81 67 92.

Amstrad CPC 464 m. farve-
monitor, diskettstation
DD4-1, joystick, 9 disketter,
24 programmer, maskin-
ledsag og mange flere, kr.
5.000,-.
Ring på tlf. 08 17 49 97.

Amstrad CPC 464, m. farve-
monitor, DD4-1 diskettsta-
tion, m. del software, kr.
5.500,-.
Ring på tlf. 05 10 18 42.

Amstrad CPC 6128 m. telet-
bet, kr. 4.800,-.
Ring på tlf. 06 17 76 27.

Amstrad CPC 6128, pro-
grammer: Minicalc, disc
bogen. Pris kr. 4.000,-.
Ring på tlf. 06 80 10 32.

Amstrad CPC 6128, grøn
monitor, dr-kæbke, 22
disketter, 2 joystick, 4 red.,
kr. 6.000,-.
Ring på tlf. 09 30 98 99.

Amstrad CPC 664, m. grøn
skærm, org. instr.bog,
kr. 3.100,-.
Ring på tlf. 08 91 09 99.

Amstrad CPM programmer:
Micropro, micro script,
micro spread, sætlet m. 180
manual, kr. 500,-.
Ring på tlf. 09 12 48 71.

Amstrad PC 8312, m. 2

disc, pris kr. 11.000,-.
Ring på tlf. 08 15 67 66.

Amstrad 6128, med grøn
monitor, 13 disketter, Pascal,
Database, Supercalc II, C
compiler, Word Star, tegne-
programmer m.m. + disc, opbl.
kr. 5.500,-.
Ring på tlf. 09 30 31 24.

Joyce programmer, DR C-
basic, kr. 500,-.
Dropse 80, kr. 500,-.
Alt org. med manual.
Ring på tlf. 05 91 67 92.

Amstrad CPC 664, m. farve-
monitor, joystick, disketter
m. spill software progr., bøger,
mange blade, kr. 4.700,-.
Ring på tlf. 06 87 79 86.

Næste nr.

Ny spændende Scanner

Det engelske elektroniske firma Data har introduceret en "småboks" Scanner, der kan få alle DMP 2000'erne i aktion. Læs mere om dette nye produkt næste nr.

Nyt system fra Dysted Data

Dysted Data spiller ud med en ny version af det populære Administrationsprogram Under Kontrol. Se-ven systemet vil gøre jeres data-system på PCW - Joyce og let nærmere på muligheder og begrænsninger i programmer.

Vi ses i nr. 3-87, der udkommer i uge 14. På gensyn

Referenceliste over CP/M kommandoer

Steno Hansen har sammenstillet en 2 sider lang referenceliste over de mest brugte CP/M kommandoer. Du vil undre dig over, hvordan du har kunnet leve uden den, så længe. Vi håber rigtig mange brugere vil kunne få glæde af den, som en uundværlig opslagsliste ved siden af computeren.

Drømmer du også...

... om grafik på PCW, så har du nu chancen med et nyt program fra CP Software. Det er en egen programmeret spændende og afvækkende med kreativ grafik på skærmen, vi fortæller herom den.

Introduktion til CAD

I den nye bog af lærlig programmer til PC'ere og PCW computere er der bl.a. en del interessante og brugbare systemer, inden vi tager fat på at teste dem, fortæller vi, hvad det hele går ud på. Computer Aided Design, som det hedder i teknisk jargon, er på samme måde som Desktop Publishing, et nyt spændende område, som inden for det sidste halv år er kommet inden for økonomisk virksomhed, også uden vi skal gå fra hus og hjem.

Derudover bringer vi selvfølgelig som sædvanligt massen af Programmering, Begrebet, Programmering, Verste af Tids & Trak, CP/M Skolen vilde skole, Lærerbog med nye gode tilbud for lærer til læse. Focus med alle det sidste nye fra ind og udlænd.

Distribution af disketter i mængder 100 - 20.000 dag-dag.

IMPORT - EXPORT

DISKETTER, PLATINUM UNIVERSAL
JOYSTICKS, M.M.

PRØV OS.

HEXASOFT

Ringsstøvej 18
4440 Maribo
Telefon 03 47 41 33 -
03 47 42 47

